

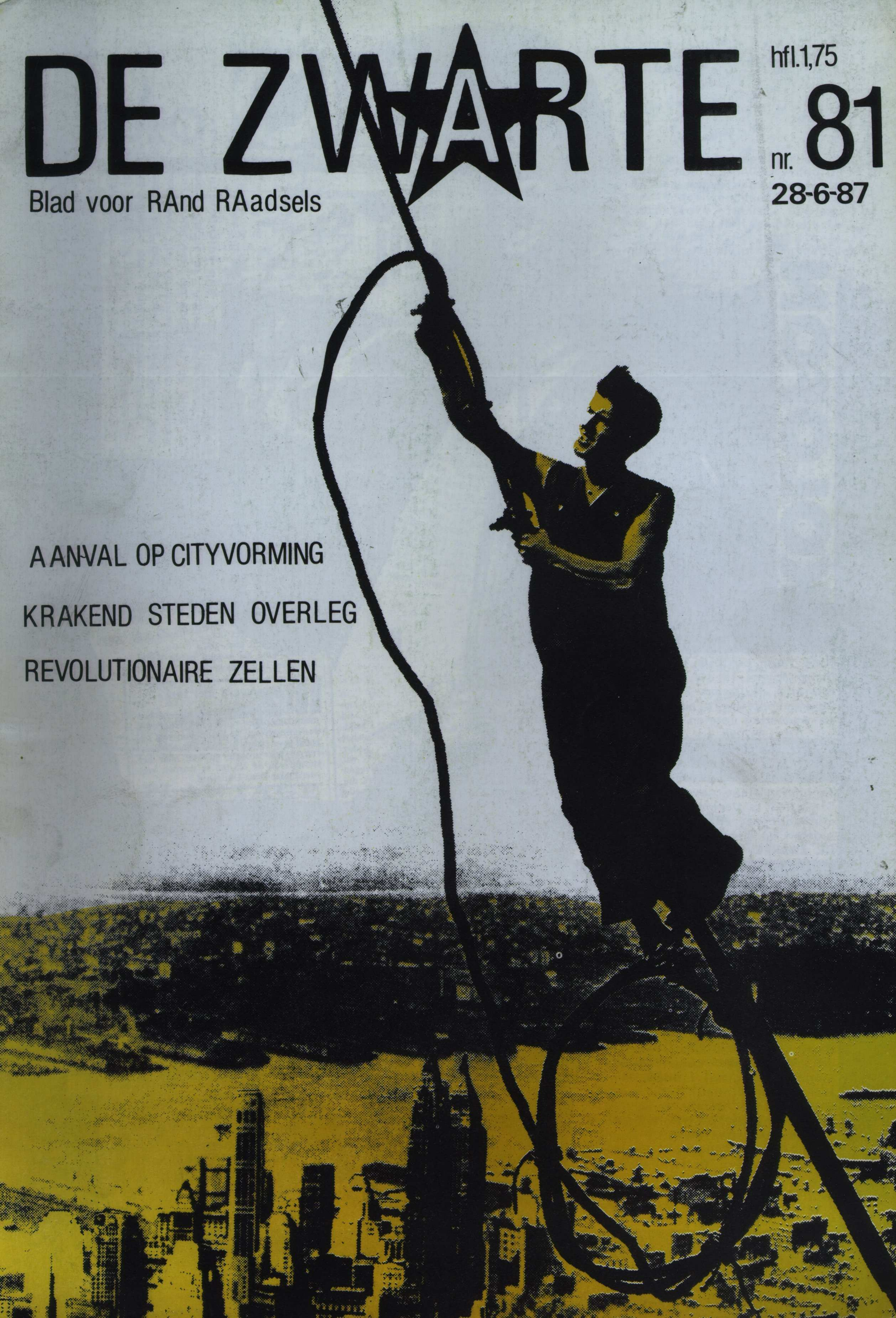
DE ZWARTE

Blad voor RAnd RAadsels

hfl.1,75

nr. 81
28-6-87

AANVAL OP CITYVORMING
KRAKEND STEDEN OVERLEG
REVOLUTIONAIRE ZELLEN

een bericht onder voorbehoud. Het wordt eindelijk wat warmer. En omdat de vijand zomers ook altijd minder hard werkt nemen wij het er ook altijd even van. Of er over twee (of drie) weken een nieuwe zwarte is hangt van de kopij en de aanwezige menskracht af. Anders weer over 4 weken, in augustus dus. En: Wij eisen ZON!!

KOLOFON

Kopy naar postbus 10233 Den Haag
De drukkerij is als vanouds de Bijstand, Buitenom 213, Den Haag. De samensteller*s zijn dinsdag en woensdag telefonies te bereiken via 070- 892098 en uiteraard via de postbus. Abo's thuisgebracht kosten f12,50 per 200 paginaas. Postaboos en instellingen dubbel tarief. Politieke gevangenen nix. Dit alles is verkrijgbaar door minimaal het vereiste bedrag te storten op giro 3442401 t.n.v. DE ZWARTE, in Leiden.

Voor een wisselende prijs (afhankelijk van de dikte) is de ZWARTE te koop bij de volgende adressen:
Groningen, Slagersicht; **Arnhem**, De Rooie Annhemmer; **Haarlem**, Agora; **Utrecht**, De Rooie Rat; **Wageningen**, De Uitbuyt; **Amsterdam**, Fort van Sjakoo, Athenaeum, de lokale Kraakkroegen; **Gouda**, Jongerenbeweging; **Leiden**, Manifest, Wereldwinkel, PSPwinkel, Sigarenhandel Lange Mare, tijdschriftenhandel faciliteitengebouw universiteit; **Den Haag**, De Rooie Hond, Ruward, Brullend Breekijzer, Koffiehuis Blau; **Delft**, Wereldwinkel, Kraakkroeg; **Rotterdam**, van Gennep, Krities Boekwerk, Kraakkroeg; **Dordrecht**, De Zwarte Zaag; **Sittard**, Katastrofe.

DINSDAG 23 JUNI 1987
... uit punt tot e
... name zal komen in de Veiligheidsraad is uiterst gering.

Tanks besmeurd met verf

EINDHOVEN — Onbekenden hebben maandagmorgen vanaf een viaduct over de Kennedylaan in Eindhoven verf gooid over militaire tanks. De tanks waren in alle vroegte op weg naar het station van de NS om te worden vervoerd naar West-Duitsland.

INHOUD

3	Leiden, Delft en Rotterdam in the picture
4+5	Landelijk Overleg Kraakgroepen
6+7	RARA in Zaandam en Nieuwegein en Alphen a/d Rijn
8	Nieuws uit Noorwegen: Anti-NATO Demo
10	Stop uitlevering Dev Solleden aan Turkije
11	Wageningen kraakt
12t/m16	Aanval Cityvorming in Den Haag
17	Stille Woede
18t/m23	Revolutionaire Zellen

VIDEO OP JULI

ALLE AVONDEN AANVANG 22.00 uur: ENTREE TWEE PIEK EN AANSLUITEND KAFE.

DINSDAG 7 HET IS DE AARDE DIE HUILT
Video over vier indianen op bezoek in Nederland die reageren op onze cultuur. Zij presenteren een alternatieve manier van denken over wat onze beschaving tot stand heeft gebracht. Een film over de westerse samenleving gezien door de ogen van de indianen.

DINSDAG 14 DE HOLLE LEEUW & DISKUZ
Diskussie-avond met als thema; Wat te doen met extreem-rechts? Als inleiding van de avond de video De Holle Leeuw, over het Vlaams nationalisme en extreem-rechts in België. In De Holle Leeuw worden enkele van de meest bekende groeppen, zoals VMO, het NSV, Vlaams Blok, Were Di en Voorpost, op hun motieven onderzocht. De onderlinge banden, en die met het kollaboratie-milieu worden blootgelegd. In een paar voorbeelden wordt de film de systematische terreur die een relatief kleine groep jaar in jaar uit weet te continueren met als doel elk progressief geluid in Vlaanderen in de kiem te smoren.

DINSDAG 21 DEN HAAG KOUWE KAKSTAD
NO OOLYMPICS BERLIJN
Deze avond enkele kortere video's over gekraakte monumenten in de Haagse binnenstad, een komies filmpje waarin de olympiese fakkeldrager in Amsterdam terecht komt (plus promotiefilmpje van de gemeente Amsterdam) en Reagan was weer eens in Berlijn.

DINSDAG 28 MORLOVE
Zwitserse parodie op de door Raymond Chandler gekreerde private eye-figuur: Philip Marlowe.

VANDAAG

Hallo, daar zijn we dan met het eerste maandprogramma van Video-OP. Video-OP is voorlopig een experiment. Bedoeling van Video-OP is het vertonen van video's uit het alternatieve circuit. Dit om onder andere een beetje tegenwicht te bieden aan de TV- en videojunk die je elke dag weer ter konsumptie aangeboden krijgt (de uitzonderingen daargelaten) en ook om als voorlichting en discussie bijdrage's te dienen in de "strijd tegen". We hebben gekozen voor de dinsdagavond met de gedachte dat we op die avond zo weinig mogelijk activiteiten die ondersteuning en aandacht verdienen in de wielen zouden rijden. Mocht dit anders uitpakken dan kunnen we dat altijd nog herzien. Video-OP is voorlopig een initiatief van de bewonersgroep Oranje Plantage 1, maar wel met het idee dat na verloop van tijd het programma en de diskussie's door geïnteresseerden zelf ingevuld worden. Zolang dit nog niet het geval is, zullen we proberen zoveel mogelijk onderwerpen en thema's te behandelen. 14 juli draaien we DE HOLLE LEEUW, een video over extreem rechts in België, met na afloop een diskussie over wat te doen met extreem rechts in Nederland. Wij zullen proberen om voor die avond een bundeling artikelen klaar te hebben die als diskussiebijdrage gezien kan worden. Andere diskussiebijdragen kunnen ook bij ons ingeleverd worden zodat we ze ook in de bundel kunnen opnemen. Alle video avonden zullen beginnen om 22.00 uur en de entree is voorlopig vastgesteld op twee piek en na afloop kafé. Tot op dinsdag

Video-OP
Oranje plantage1, Delft

ORANJE PLANTAGE I DELFT

ROTTERDAM

Afgelopen woensdag 24 juni werd in het beursgebouw De Fabriek, Mathenesserdijk 410 op de veiling gebracht. Woensdag a.s. vindt de definitieve veiling plaats. Momenteel ligt er een bod van 102.000 gulden. De verwachting is dat het pand komende week voor 140.000 gulden de deur uitgaat. De bewonersters proberen de gemeente zover te krijgen dat zij het pand aankoopt, maar het ziet er niet naar uit dat de gemeente zich daartoe laat verleiden. Stand van zaken is nu dat het grondbedrijf (dat voor de gemeente dat soort aankopen regelt) de bal terugspeelt naar de projectgroep stadsvernieuwing. De projectgroep stuurt het door naar de bewonersorganisatie van de wijk, die het vervolgens weer terugstuurt naar de projectgroep etc. etc. Binnen de gemeenteraad zijn slechts enkele CDA'ers er voor te porren de bewonersters een kans te geven.

Leiden kraakt Leiden kraakt!!!

Afgelopen week is er in Leiden weer eens gekraakt en met succes. Het betreft de Rijnsburgersingel 91, een aan het water gelegen oud herenhuis. De eigenaar, van Duuren eigenaar van een vloerbekledingsbedrijf, heeft nooit iets aan het onderhoud van het pand gedaan, dat ie in 1970 voor f20.000 kocht. In de loop der tijd zijn alle huurders op één na, die op de eerste etage woont, vertrokken aanzien lekkages, tocht, gebrekkige afvoer en gesprongen waterleiding voor te grote problemen zorgden. Na een half jaar leegstand zijn nu de beneden etage en zolder weer bewoond. Met de overgebleven huurder bestaat een uitstekend contact, van de eigenaar nog nix gehoord en de kit deed niet lastig. Wel

kwamen de wijkagenten "kennis-maken" wat wil zeggen dat ze nieuwsgierig waren naar onze namen en onze opvattingen. We zijn druk bezig met het opknappen van het huis (staat nu trouwens voor een ton te koop bij makelaar de Leeuw) en weet je: het is echt heel bijzonder wakker te worden door het gekwaak van eenden...

LOK - VERGADERING

Zaterdag 13 juni LOKvergadering in een eeuwenoude gekraakte villa in Amersfoort.

1. Rondje steden

Aanwezig waren de steden Amsterdam, Utrecht, Amersfoort, Rotterdam, Gouda en Den Haag.

Stil ontruimd door de leegstandswet waren de Hellestraat (Amersfoort), v.Vollenhovenstraat (Rotterdam), Molenhoekstraat en Bosschenburgstraat (Amsterdam).

Op andere gronden zijn ontruimd Walstraat (arnhem), Delpad (wageningen) en collardslaan (assen). De Menthenberg bij Arnhem is door de G.B.O. op eigen initiatief ontruimd. De Arnhemse Raad heeft de burgemeester die zogenaamd nergens van wist een veeg uit de pan gegeven.

Amersfoort: De Hellestraat veroorzaakte interne meningsverschillen over de wijze van verzet, waardoor iedereen moegeluld en -gestressed het pand opgegeven heeft. Daarom is er geen landelijk alarm gebeld. De gemeente heeft vervangende woonruimte aangeboden. Daar zouden ze 16 juni de sleutel van krijgen alleen de krakersters weten niet waarvan en nu lijkt de gemeente die belofte helemaal te willen uitstellen.. Dit wordt dus waarschijnlijk een wassen neus en zo lijken de krakersters die een rel

voorstonden gelijk te krijgen t.o.v. de krakersters die een rel niet goed vonden als er tegelijkertijd werd onderhandeld met de gemeente over vervangende woonruimte.

Het gastpand (Kon. Wilh.In. 1) wordt ook bedreigd. Het is 1½ jaar gekraakt en het heeft de overheid als eigenaresse, maar de krakersters verwachten het één en ander pas over een jaar.

Den Haag klaagde over het weinig politieke bewustzijn van krakersters uit hun stad. Er wordt veel gekraakt en bijna niets ontruimd. Gemeente Den Haag kiest eerder voor onderhandelingen dan voor ontruiming. Verder krijgt het kraaksprekkuur steeds meer te maken met klanten die in meer nood dan alleen woningnood verkeren. Zelfs de sociale dienst en de politie schijnen "probleemgevallen" allemaal naar het spreekuur te sturen. Men wil dit "probleem" op het volgende LOK bespreken.

Gouda heeft nog 5 kraakpanden te verdedigen. 1 pand wordt bedreigd en de andere 4 waarschijnlijk gelegaliseerd. De kraakmotivatie is helemaal weg na de ontruiming van een aantal kraakbolwerken, 1 jaar geleden. Hier wordt al jaren anoniem gedagvaard. De gemotiveerde mensen verhuizen naar de grotere steden of zijn alleen met hun eigen pand bezig. Er gaat geen dreiging meer uit van de Goudse krakersters, althans wat daar van over is.

Utrecht. di. 9 juni was de uitspraak voor de anoniemen van Vleutenseweg 300, ontruiming binnen 14 dagen. Spoedeisend belang is dat pand anders niet verkocht kan worden. Er zijn geen plannen met het pand maar de rechtse Utrechtse rechter heeft een hekel aan kraakpanden en wil het liefst alles zonder reden ontruimen. Eigenaresse is onr. goed b.v. Krispan en daar kom je ook de naam Pandai (S114) weer tegen. Men gaat er niet vrijwillig uit (let op alarm!) De J.P.Coenstraat 44bis krijgt

haar uitspraak op 18 juni en de anonieme procedure voor Drift 13 (eigenaar v. Maarsseveen) begint op 17 juni. Van Maarsseveen is afgelopen week hard aangepakt door de sympatisanten van Drift 13.

De gemeente Utrecht is niet happig op vorderen. Het kost huns inziens teveel geld.

In 1986 zijn slechts 8 panden gevorderd.

In Amsterdam lopen de anonieme processen tegen de Bentincstraat en de Toorensteeg 5. Met de Toorensteeg wordt geprobeerd de leegstandswet niet van toepassing te laten verklaren omdat de begane grond bedrijfsruimte is en blijft en ook als zodanig in gebruik is. Bovendien wil eigenaar Cees Dam (architect Stopera) het gebruiken als een doorzakhuis als hij 's nachts geen zin heeft om naar huis te gaan.

De leegstandswet wordt gebruikt voor het door ontruimen scheppen van woonruimte en niet voor doorzakgelegenheden.

LEEGSTANDSWET OVERZICHT

Gedagvaard tot nu toe:

33 panden: Amsterdam(19) Utrecht (7) en 1 in Heemskerk, Breda, Rhenen, Wageningen, A'foort, Eindhoven en H'sum.

Ontruimd: 9

Gevorderd: 1

Vorderingsprocedure: 3

Schikking of teruggetrokken door axies: 6

Gewonnen definitief: 1

Hogerberoep: 4

Nog in de molen of wachtend op ontruiming: de rest.

Verdere mededelingen:

- de Reforger oefeningen vinden waarschijnlijk plaats in sept. '87.
- er is een anti-repressiecongres geweest op het WG-terrein in Amsterdam. Daar zijn wel wat concrete dingen uitgekomen o.a. zijn de contacten verbeterd tussen de arrestantengroepen en (politieke) advocaten, hetzelfde geldt voor de vrije radio's en de vrije kranten; en de sociale advocatuur heeft een landelijke politieke werkgroep gevormd: p/a N.Z.Voorburgwal 68-70 te A'dam.tel.020-232605

Dat is belangrijk als iemand in je omgeving bij een aktie o.i.d. opgepakt wordt en je een goeie advocaat zoekt in of vlakbij jouw stad. Zij willen landelijk zoveel mogelijk advocaten en hun specialisaties doorgeven wanneer dat nodig is.

- in sept. komt ATAK met een brochure met zoveel mogelijk juridische info en tips.

Verslagje repressiecongres:

na een inleiding op dit congres kon je kiezen uit verschillende werkgroepen. Een paar werkgroepen kwamen kort op het LOK-overleg ter sprake:

- de werkgroep repressie, waarin eigenlijk helemaal niet over repressie werd gepraat, maar

waar door een paar "pacifistische" mensen de "gewelddiskussie" weer eens aanhartig werd gemaakt. Misschien was dit te danken aan gebrek aan ervaring met repressie van hun kant??

- werkgroep repressie en media, waarin overleggen tot stand zijn gekomen tussen vrije radio's en kranten.

- ook de werkgroep repressie en advokatuur was zinvol. Een aantal advokaten is eens goed de waarheid gezegd over het gebrek aan betrokkenheid, wat nog steeds bij vele advokaten voorkomt. Verder is er een landelijke werkgroep politieke advokatuur gevormd (zie hierboven)
- de werkgroep politie en inlichtingendiensten was zwaar klote. Het mondde uit in de "verraders-diskussie" omdat een paar mensen zo a-sociaal waren dat ze vanaf het begin af aan elk zinvol overleg blokkeerden. Bij sommige mensen vraag ik me toch echt af wat ze in deze beweging te zoeken hebben.

Toen volgde een discussie over een aantal inhoudelijke stellingen. Na een urenlange erg goeie discussie werden de volgende dingen signaleerd.

-Kraakgroepen moeten meer contact zoeken met andere (buitenparlementaire) anti-repressie-groepen. Je bent zo sterker en het is ook noodzakelijk nu de kraakbeweging zich in een moeilijke positie heeft gemanoeuvreerd (of geïsoleerd).

Binnen de verbreding moeten eigen standpunten duidelijk over-eind blijven, ook de keuze voor gewelddadig verzet nu geweldloos verzet o.i. niet meer werkt en gewelddadig verzet van ons in geen verhouding staat tot het psychiese geweld waarmee de overheid ons konfronteert. Doch we moeten bereid zijn dit uit te leggen, wil verbreding ook echt verbreding zijn en niet de zoveelste breuk. (In Amsterdam en Nijmegen zijn alle brede actieplatforms. In Utrecht zijn ze er mee bezig.)

Omdat de landelijke politiek en vakbonden ons blijven kriminaliseren en de linkse fracties ook passief dit no-nonsense ondersteunen, wordt daar geen heil meer in gezien. Overleg met landelijke politiek en vakbonden heeft dan ook geen zin meer.... is energieverspilling.

Met plaatselijke politiek zijn de ervaringen verschillend. In Nijmegen gaat dat redelijk goed. In Amsterdam helemaal niet. Het links-akkoord zijn de hielenlikkers van de PvdA geworden ipv een spreekbuis van de buitenparlementaire groepen. Ook in Den Haag kunnen we het er geloof ik wel over eens zijn dat er van plaatselijk links niets meer te verwachten valt (stadhuis!!!). Deels is de repressie van de overheid toegenomen, maar ook de repressie binnen de beweging zelf (verraders, wantrouwen,

paranoia, teveel gezuip en gesnuif). Zelfkritiek is noodzakelijk en je mag anderen ook aanspreken op hun verantwoordelijkheid t.o.v. mede-actievoerders. Aktie voeren.... prima.... maar dan wel nuchter. Mensen kletsen teveel over akties na een flinke slok alcohol en dat is gevaarlijk voor andere betrokkenen. Met uitzondering van Utrecht zien alle steden dit als een toenemend probleem.

"KRAAK", het blad van het LOK moet veranderen. Het moet éénmaal per maand uitkomen, meer een voorbereidings- en discussieblad voor het LOK zijn en minder oplage. In veel steden blijven de "KRAAK"s in stapels liggen. KRAAK moet een inhoudelijke functie voor het LOK hebben en geen mediafunctie voor de massa. Er is daarvoor vrije pers genoeg. De KRAAK moet 2 weken voor het LOK uitkomen met agenda, notulen en discussiestukken die voor de 12e van de maand binnen moeten zijn op het sekretariaat: Sweerts de Landasstraat 73, 6814 DB Arnhem. Ter sprake kwam de positie van vrouwen binnen de beweging. Een aantal uitspraken:

"Kraakbeweging is teveel macho. Als vrouwen hun angst voor een axie laten blijken, dan wordt daar nauwelijks op gereageerd (dan moet je maar niet meedoen). Als mannen dat laten blijken wordt het door andere mannen wel serieus genomen. Dan blijkt dat meer mensen die angst hebben."

"Kraakbeweging heeft teveel rolpatronen. Mannen gaan er automatisch vanuit dat zij bij kraken de deur openbreken en staan verbaasd als een vrouw dat wil doen. (Kun je dat wel?)"

"Voorstellen van vrouwen worden vaak nauwelijks gehoord. Als een man hetzelfde voorstel doet binnen een vergo wordt er wel uitgebreid op gereageerd."

"Ik heb teveel het gevoel dat ik als vrouw niet te snel wordt gevraagd bij axies. Mannen vragen elkaar. Bij heftige axies worden we niet of nauwelijks gevraagd, bij ludieke axies des te meer." Vanuit opvoeding en onderwijs hebben zowel vrouwen als mannen een bepaalde achterstand. Mannen op emotioneel gebied (niet kwetsbaar willen zijn, mannen uiten zich niet emotioneel naar elkaar uit angst voor man-imagoverlies) en vrouwen hebben vaak een technische achterstand (ik vind het vervelend om technische dingen van een man te leren. Er wordt snel gezegd: "ach, als je daar problemen mee hebt, dan moet je maar effe belle, dan fiks ik het wel effe". Het is jammer dat er te weinig vrouwen zijn die mij technische kennis kunnen bijbrengen.) "

"Omdat vrouwen zich niet serieus genomen voelen, gaan ze vaak binnen de beweging vrouwenklupjes opzetten"

"Veel mannen gaan zelfkonfrontatie uit de weg. Ze zien bezwaren van vrouwen meer als een vrouwenprobleem of als gezeur... In ieder geval niet als een gezamenlijk probleem."

Bij uitzondering waren bij dit LOK de vrouwen en mannen in aantal ongeveer gelijk. De discussie hierover moet levend blijven om zowel vrouwen als mannen binnen de beweging op ideeën te zetten hoe elkaar te ondersteunen om de rolpatronen binnen de beweging (verder) te doorbreken. Zelfkritiek kan een belangrijk uitgangspunt daarvoor zijn.

LANDELIJKE DEMONSTRATIE

Op zaterdag 19 september zou er een demonstratie (landelijk) zijn in Den Haag.

Leuzen: STOP KRISISPOLITIEK, STOP PASJESWET, STOP REPRESSIE
Vorm: landelijke demonstratie van Malieveld naar Binnenhof waar een politiek tribunaal is. Politieke partijen en vakbonden zijn uitgesloten van deelname als zodanig. Bedoeling is dat bejaarden, studenten, gezondheidszorg, medelanders, ziekenfondspatiënten, krakersters, werkelozen, en anderen naar Den Haag komen en wel en masse.

Iedereen wordt opgeroepen in eigen stad alle groepen daarvoor op te roepen en vervoer, al dan niet proletarisch, te regelen. Nadere informatie volgt.

RARA KOMMUNIKEE 19-6-'87

Afgelopen nacht hebben wij akties uitgevoerd bij distributie-bedrijven van Shell- producten te: Zaandam en Nieuwegein.

Niet lang na de zuidafrikaanse moord op de mozambikaanse president Samora Machel en zijn reisgenoten, stromen opnieuw beelden vanuit Mozambique wereldwijd de huiskamers binnen.

De vrijheidsstrijd in zuidelijke Afrika wordt daarin gedegradeerd tot een soort postbus 51 spot: beelden van door honger stervende mensen, vluchtelingen, steevast gevolgd door het onvermijdelijke gironummer. De oorzaak van deze verschrikkingen doet er kennelijk minder toe. Afrika en honger 'horen' nu eenmaal bij elkaar. Een enkel propaganda-instituut suggereert zelfs dat een 'socialisties experiment' vanzelfsprekend op zo'n fiasko moet uitlopen.....

Vanuit Mozambique probeert men tevergeefs te benadrukken dat voedselzendingen geen oplossing zijn, maar slechts uitstel van executie betekenen. Benadrukt men dat werkelijke hulp betekent dat er een halt moet worden toegeroepen aan de huurlingen van het apartheidsregime, de MNR. Dat deze verschrikkingen, deze genocide, een gevolg zijn van de Zuidafrikaanse destabilisatie politiek. Niet alleen in Mozambique, maar ook, volgens een gelijksoortig model in bezet Namibië en Angola. Daar kunnen Savimbi en zijn Unita huurlingen naast zuidafrikaanse training, luchtmachtsteun en wapens ook rekenen op hulp uit andere imperialistische staten.

Voorop met het geven van financiële steun en wapens lopen de Verenigde Staten, die voor dit doel aan de Angolese grens bij Kamina in Zaïre zelfs een complete militaire basis willen inrichten. Kamina herbergt al 150 Amerikaanse militairen en diende als doorvluchthaven voor CIA vliegtuigen met wapens voor Unita. Deze steun heeft al geleid tot een nieuw Unita front in Noord Angola. Ook de Israëliëse levering aan Zuid Afrika van twee vliegtuigen die straaljagers en bommenwerpers

in de lucht kunnen bijtanken duidt erop dat de imperialistische staten alles op alles zetten socialistiese ontwikkelingen te saboteren en te stagneren. Desnoods door middel van volkerenmoord. Met deze vliegtuigen is de aktieradius van de zuidafrikaanse straaljagers uitgebreid tot in Midden Afrika. Dat deze bedreiging reëel is tonen de recente bombardementen in Zambia.

Opvoering van militaire akties vindt ook binnen Zuid Afrika plaats. Botha kondigde na de 'verkiezingen' een harde aanpak van het verzet aan. Voor volgend jaar zullen de uitgaven voor leger en politie met respectievelijk 43% en 30% worden verhoogd.

Desondanks wint de strijd tegen het regime aan kracht. Het volk van Azania blijft op straat komen, bouwt haar vakbonden uit, weigert huur te betalen, staakt, werpt barrikades op, valt de veiligheidstroepen aan en saboteert het industriële kompleks. De veelvormigheid van op elkaar aansluitende en elkaar ondersteunende vormen van verzet is een illustratie van haar groeiende zelfbewustheid en kracht.

Ondanks de aanwezigheid van de veiligheidstroepen blijven velen weg van het werk en wordt Soweto gebarricadeerd om huisuitzettingen te voorkomen. Ondanks bewaking branden treinstellen af om zo mede de spoorwegen tot onderhandelingen te dwingen. Zelfs nadat veiligheidstroepen het vuur openden op de stakers, minstens 6 van hen doodden en 400 anderen arressteerden, hielden zij vol. De spoorwegmaatschappij is door de knieën gegaan en heeft alle 17.000 ontslagen arbeiders weer in dienst moeten nemen. De kracht van de vakbond is zo gegroeid dat een aankondiging voor een nationale staking het regime dwong om van Imei een vrije dag te maken. Kennelijk werd de kans te groot geacht dat de stakingsoproep een groot gehoor zou vinden. De invallen in vakbondsruimtes, de moorden op vakbondsmensen en de massale arrestatie van veel van hun kameraden, tonen de angst van het regime voor deze groei.

Ondanks de standrechtelijke eksekuties de martelingen en de gevangenschap neemt de konfrontatie met het apartheidsregime steeds frontaler vormen aan. Hun strijd richt zich niet alleen tegen het regime zelf, maar ook tegen de imperialistische belangen van de multinationals die vanuit West Europa opereren.

G. Hamilton, een journalist, die de leiders van Europese multinationals in Zuid Afrika interviewde noteerde: "Geen van de ondernemingen waarmee ik sprak meende dat de huidige situatie in het land een ernstige bedreiging voor hun activiteiten in Zuid Afrika vormde of in de afzienbare toekomst zou vormen". Achter het schild van Botha's staats-terreur voelt men zich nog veilig. Dit bewijst de logika en noodzakelijkheid om gehoor te geven aan de inmiddels al 30 jaar klinkende oproep van het zwarte verzet, om via externe druk op deze multinationals te komen tot een totaal handelsembargo.

Vanuit onze solidariteit met de revolutionaire strijd in Zuidelijk Afrika, vanuit onze opvatting dat het recht op zelfbeschikking onvoorwaardelijk ondersteund moet worden, hebben wij afgelopen nacht akties uitgevoerd bij Shell tankstations in Nieuwegein en Zaandam.

Shell is van strategies belang voor het regime.

Allereerst door de illegale levering van olie. Olie is nog steeds onmisbaar voor de oorlogsmachinerie. Shell helpt! met een kwart van alle olie die Zuid Afrika geleverd krijgt.

Door de uitbreiding van Shell naar andere werkterreinen is haar kolleboratie met en medeverantwoordelijkheid voor de instandhouding van het regime sterk toegenomen. In Zuid Afrika adverteert Shell daar zelfs mee: 'Two is a company, eight is a commitment'. Die twee zijn petroleum en olie. Shell is echter ook zeer actief geworden in gas, kolen, hout, chemie en de winning van diverse strategies belangrijke metalen. Recentelijk heeft Shell 65 miljoen geïnvesteerd in een nieuwe zinkmijn. Zuid Afrika wil onafhankelijk worden van de import. Gelijksortige plannen zijn er voor wolfram. De technische know-how voor deze producten zoals de onderzoekers, worden geleverd door de 100% dochter Biliton uit Arnhem.

Shell is ook betrokken bij plannen voor gigantiese investeringen voor installaties waarmee gas kan worden omgezet in benzine. Dit projekt zal worden gestationeerd op door Zuid Afrika bezet grongebied in Namibië, en zal de grondstoffenroof in Namibië uitvoeren. Shell helpt! ook door Sandfix, een chemies middel waarmee men wegen kan behandelen opdat regeringspatrouilles niet meer onverwacht op landmijnen rijden. Het wordt in reclamekampagnes door enthousiaste veiligheids officieren aangeprezen.

Dat in dit beleid geen verandering komt bleek opnieuw tijdens de jaar-

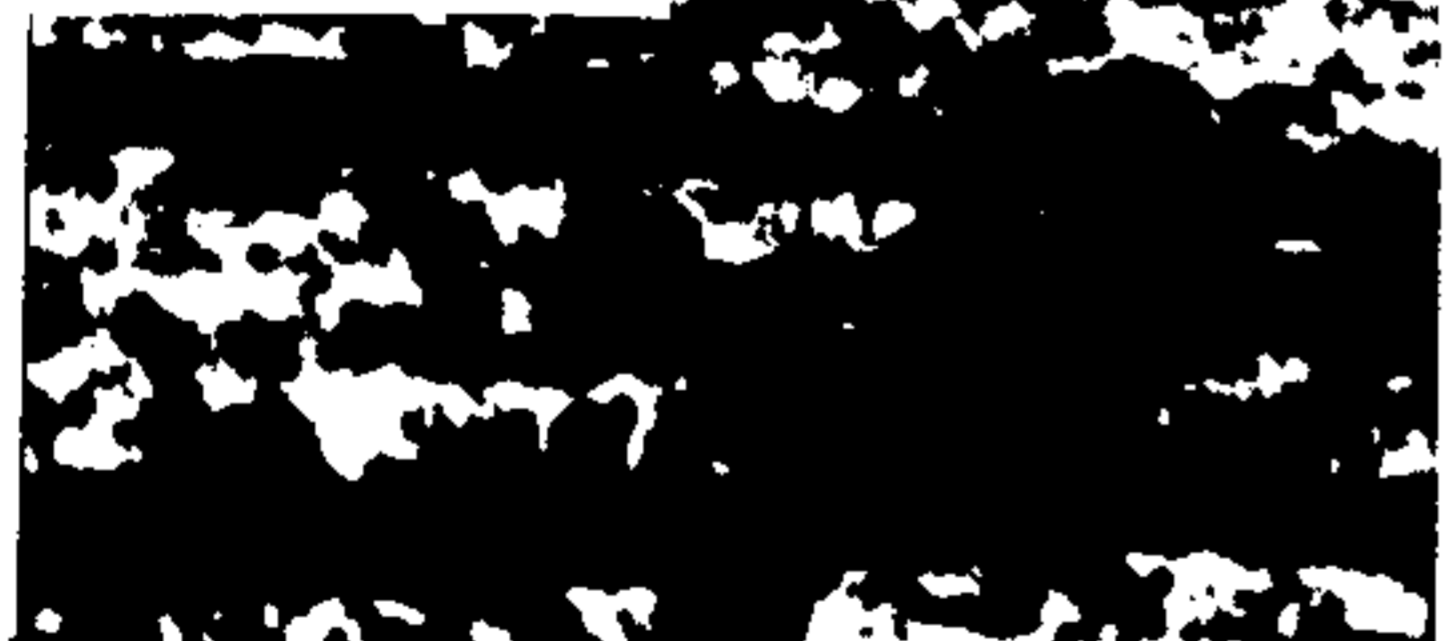

vergadering van Shell.

Vooralsnog vreest Shell toename van binnen- en buitenlandse druk op het regime niet. Maar installaties worden als ware vestingen door het leger bewaakt. Bovenal hoop ze dat de huidige konfrontaties de winsten zullen doen stijgen. Hoe strenger de olieboycot wordt toegepast, hoe meer kansen voor vette premies die worden uitgelooft als beloning voor de ontduiking daarvan. Meer rijdende tanks en pantserwagens betekent meer handel voor Shell.

Toch moeten we de bedreiging voor Shell die uitgaat van druk op haar vestigingen buiten Zuid Afrika niet onderschatten. Schade door omzetverlies als gevolg van konsumentenboycotakties of anderzins kan de oorlogswinsten teniet doen. Niet voor niets getroost Shell zich veel moeite om zich, door grote publiciteitscampagnes en door dreiging met lokale desinvestering, teweer te stellen tegen deze druk. Shell Amerika nam als antwoord op de druk tot desinvestering het als boycotbreker beruchte p.r.-buro Pagan international in dienst. Ook in Nederland wordt hun advies tot offensieve publiciteitscampagnes inmiddels opgevolgd. Niet meer zwijgen of ontkennen zoals bv ten tijde van de Salem affaire. Elke gelegenheid wordt aangegrepen om leugens te herhalen zoals de bewering dat Shell de apartheid van binnenuit verandert.

Het verhaal van Thomas Nkadimeng, een door Shell SA ontslagen zwarte werknemer die onlangs in Nederland was, geeft een duidelijk beeld van wat Shell bedoelt als het zegt dat het " door een progressief personeelsbeleid de zwarten helpt en de apartheid van binnenuit verandert ".

Nkadimeng meldt:

- enorme salarisverschillen tussen blank en zwart,
- salarissen van zwarte die onder de armoedegrens liggen,
- de lagere regionen in de bedrijfs-hiërarchie 'apart' gereserveerd voor zwarte werknemer/sters,
- aparte huisvesting voor witten en zwarten waarbij voor de laatstgenoemden de hutten, de krotten en de vervuilde pensions gereserveerd zijn,
- mishandelingen door de mijnpo-

litie bij de Shell kolenmijn in Rietspruit,

- het ontslaan van vakbondsmensen,
- arrestaties en deportaties naar thuislanden om vakbondsmensen 'onschadelijk' te maken.

In een p.r. campagne als die van Shell zijn weerleggingen echter niet zo belangrijk als de mate waarin je aan het woord komt.

Volgens de regels van de t.v. democratie wint degene met de meeste toegang tot de media. Voor een kapitaalsconcentratie als Shell zijn de mogelijkheden daarvoor legio.

Multinationals als Shell vormen in het imperialistische Westen de ruggegraat van het kapitalisme. Ten grondslag daaraan ligt het 'vrije' ondernemerschap, de 'vrijheid' om uit te buiten en te vernietigen. Geen enkele kapitalist zal zich het 'recht' tot moorden, uitbuiten en vernietigen vrijelijk laten ontnemen zolang winsten in het geding zijn.

Verwachten dat Shell door haar aanwezigheid in Zuid Afrika de strijd tegen het regime zal ondersteunen betekent Shell's voorwaarden en kondities daarvoor aksepteren. Dat staat gelijk aan het inwisselen van de ene overheersing door de andere.

Imperialisme met een 'menselijk gezicht' kreeëren is net zo'n tegenstrijdigheid als de apartheid 'hervormen'. De grondslag van beiden is even ziek en wordt

bepaald door uitbuitingsverhoudingen.

In het afgelopen jaar bleek de mogelijke aantasting van het 'vrije ondernemerschap' van Nederlandse bedrijven in Zuid Afrika voor het V.N.O. aanleiding tot dreigementen tegenover Gemeentes die Shell wilden boycotten. Voor de verzamelde verzekeraars bleek die dreigementen aanleiding voor premieverhoging. En voor justitie tot het opstarten van een scherper vervolgingsbeleid tegen radicale oppositie.

Elke consequente strijd voor rechtvaardigheid en vrijheid, voor het recht het eigen leven in te richten, zal zich geplaatst zien tegenover dit netwerk van imperialistische belangen.

Haar omvang maakt dit netwerk echter ook kwetsbaar.

Vanuit bewuste en daadwerkelijke solidariteit kan vrijheid bevochten worden. Kan bijvoorbeeld geprobeerd worden de schade zo ver op te voeren dat de steunpilaren van het apartheidsregime onderuit gaan.

Een vrij Azania is een overwinning op het imperialisme maar de strijd zal doorgaan. Daar, hier en op alle fronten.

Wij willen die strijd met iedereen voeren in die verbondenheid en die samenhang.

Revolutionaire
Anti
Racistiese
Aktie

KOMMUNIKEE 2

26 juni '87

afgelopen nacht om + 4 uur hebben wij een aanslag gepleegd op het bedrijf Boot Olie/ van Staveren Marion Gas BV te Alphen a.d. Rijn. Boot Olie/van Staveren grossiert in Shell producten, waarbij Shell een meerderheidsdeelneming in het bedrijf heeft.

Een week geleden werden door ons eveneens aanslagen uitgevoerd, op Shell pompstations in Zaandam en Nieuwegein. Toen verspreidden we het bijgevoegde kommunikee.

Vlak na de aanslagen werd dit bezorgd bij het ANP en NRC in Rotterdam. Per post werd het tevens verstuurd aan de Volkskrant, Parool, Trouw de Waarheid, Stad Radio Amsterdam en Radio Rijnmond.

Per post ging dit kommunikee ook naar een aantal onafhankelijke tijdschriften en weekbladen. Dagbladen, radiostations en ANP hebben geen regel gewijd aan deze verklaring, nergens is melding gemaakt van het feit dat de aanslagen werden opgeëist, nergens heeft men laten blijken van ons kommunikee op de hoogte te zijn. Enkele regels in de Trouw op maandagochtend uitgezonderd.

Een dergelijk eensgezind zwijgen kan natuurlijk nauwelijks toeval genoemd worden. Klaarblijkelijk is dit wat we moeten verstaan onder 'het terughoudende beleid' in de berichtgeving over radicale akties sinds de SHV-campagne.

In hoeverre dit- in dit geval van met name NRC en ANP - voortkomt uit zelfcensuur, danwel plaatsvindt op 'verzoek' van justitie is ons onduidelijk.

Vandaag hebben we het kommunikee op nog grotere schaal verspreid. Niet alleen de redakties binnenland van de dagbladen ontvingen het kommunikee, mar ook een tiental individuele journalisten.

Revolutionaire
Anti
Racistiese
Aktie

NA ANTI-NATO DEMO

DAGVAARDING

IN HILVERSUM

Op dinsdagavond 12 mei was er een anti-Nato demo in Oslo, buiten de Amerikaanse ambassade. Deze werd gehouden vanwege de komst van C.Weinberger naar Noorwegen voor de Nato-vergadering in Stavanger, een stad aan de westkust. Het was een legale demo en hoewel er (volgens de organisatoren) slechts 10 mensen verwacht werden, kwamen er 300. De smeris trad op, bang dat het uit de hand zou lopen...Gebruik makend van honden en CS-traangas dwongen ze de demonstranten uit elkaar te gaan.

Op donderdag 14 mei was er weer een demo, maar dit keer hadden de demonstranten zich wat beter voorbereid. De smeris trad weer op en een gevecht brak uit, resulterend in 80 arrestanten. Binnen 24 uur werden zo'n 40 mensen weer vrijgelaten zonder aanklacht, ongeveer 36 mensen kregen "openbare ordeverstoring" en een gemiddelde boete van 3000 kronen (=f900,=) en daarna weer vrijgelaten. Vier mensen werden vastgehouden op aanklachten als bezit van vuurwerk, kattapults en flessen-bommen (gevuld met ammoniak). Enkele uren na de demo (rond 8 uur 's avonds) overviel de smeris, compleet met helmen, geweren, wapenstokken en honden een 'Gjaestgiveri', een soort kroeg/grote koffiesjop. Het doel hiervan was één man te arresteren die ze ervan verdachten de demo georganiseerd te hebben en ook geweld gepropageerd te hebben. Niet alleen met de twee NATO-demoos maar ook een jaar terug toen Thatcher in Noorwegen was en de smeris compleet in de pan gehakt werd.

In ieder geval kregen ze hem te pakken en hij wordt nu vastgehouden op de aanklacht de "opviglerparagrafen"-wet overtreden te hebben, waarvoor een maximumstraf van 8 jaar staat! Zijn naam is Stien Lillevolden (29 jaar oud) en hij wordt in ieder geval 2 weken vastgehouden, geen post of bezoek toegestaan! Uit de berichten in de media blijkt dat de smeris hem als voorbeeld wil gebruiken. Een andere man, Peter Johansen, gearresteerd tijdens de demo vanwege 't aanvallen van de smeris en verzet bij arrestatie, heeft ook twee weken voorarrest gekregen. Hij is de internationale sekretaris van de AKP, de kommunistiese arbeiderspartij in Noorwegen.

Het hoofd van de smeris, Willy Haugh, is een echt bloeddorstig zwijn. En dit is z'n wraak voor wat er tijdens 't Thatcher-bezoek is gebeurd. Z'n arrogantie, speciaal over wat er recent is gebeurd, is ongelooflijk. Ten eerste was het niet nodig te wachten totdat Stien de koffiesjop inliep; de smeris heeft al toegegeven dat ze hem al drie uur volgden en observeerden, maar dat ze wachtten op het "juiste" moment om hem te arresteren (de koffiesjop, dus), waar ongeveer 30 krakers, autonomen etc. bijeen waren, in plaats van bij hem thuis of op straat. Ten

tweede verklaarde Haugh (aan de pers) dat "als er met dit soort mensen niet snel wordt afgerekend, Noorwegen binnen niet al te lange tijd zijn eigen Baader-Meinhoff zou hebben"! En ook dat het (de bestorming van de koffiesjop) een "grappige variatie" was(!) en dat al "de ooggetuigen bang en geschokt waren, waardoor er leugens aan de pers verteld zijn".

Het enige verschil tussen Haugh en Heinrich Albertz (Berlijn anti-sjah-demo van '67) of van Thijn, is dat hij niet de burgemeester is, maar zijn methodes en zijn macht zijn dezelfde. Hij heeft alle artsen in de belangrijkste ziekenhuizen opdracht gegeven aan de smeris op te geven wie er voor hondebeten behandeld moest worden, wat in nog drie arrestaties resulteerde.

Ondertussen zijn er nog twee demoos geweest, eentje op donderdag 21 mei met ongeveer 10.000 mensen, in Oslo. De smeris was nergens te bekennen, dus er waren ook geen problemen. Ook was er een demo bij de bajes de volgende dag met ongeveer 1000 mensen. Bij beide demoos was de eis de onmiddellijke vrijlating van zowel Stien als Peter. De demoos waren "illegaal" maar de smeris riskeerde het niet zich te laten zien. Hopelijk snel meer informatie.

Frontline info

Op 1 april werd de Lange Adem op de Langestraat 113 gekraakt. Rond het pand is van alles gesloopt, ja ook in Hilversum slaat de stadsvernieling toe. Er komt een parkeergarage, winkels en een paar prachtige kantoren. De Langestraat wordt dan een wandelpromenade en de grondprijzen schieten omhoog, hoera! Het pand werd gekraakt na 1½ jaar leegstand en er wonen nu enkele urgent woningzoekenden en er zou een kraakkaffee (met o.a. kraakspreekuur) in de winkelruimte komen. Die plannen zijn dus doorkruist doordat eigenaar P.H. Krant (Kamerlingh Onnesweg 96, Bussum) met deze grappen kwam aanzetten. Zijn advocaat mr.Tj.A. Meijer van het kantoor Derks en Partners (Borneolaan 37, Hilversum) kwam dus met de anonieme dagvaarding aanzetten op woensdag 3 juni. Het proces was op 11 juni jl. Nou ja, proces..... Je kunt er misschien subsidie voor aanvragen bij WVC ofzo. Meijer liep te brabbelen over dat zijn cliënt een koper had, en dat gezien de vergevorderde leeftijd van Krant, blah blah blah etc. Interessant is dat pand dermate verwaarloosd was toen wij erin trokken, dat deze koper een hypotheek krijgt van... de heer Krant. Maar verder stinkt het zaakje helemaal niet ofzo!!! Daarom Landelijk Alarm Bij Ontruimen! Het is belangrijk dat we ons verzetten tegen de leegstandswet GVD!!!

KOM OOK!!!

Uitspraak 25 juni om 15.00 uur op de Prinsegracht in Amsterdam. P.s., er wordt natuurlijk voor slaappleaatsen gezorgd.

ONTRUIMINGS
DREIGING VANAF
3 JULI

AUTONOMEN DISKUSSIE

Er wordt gelachen als iemand het woord revolutie in de mond neemt..... maar is dat het lachen van de herkenning of het lachen van de vertwijfeling ?

De enige vorm van revolutie die een kans op slagen zou hebben is de wereldrevolutie. Dat betekent dat er ideeën nodig zijn die de problemen van allen oplossen en dat aan het eind een rechtvaardige maatschappij moet staan. In principe ben ik een gewelddoos mens, in die zin dat in een ideale samenleving geweld uitgesloten is. Maar nu leven we in een systeem dat op alle niveaus alleen maar geweld uitoefent tegen de zwakken, het milieu, de vrijheid van het individu enz, zolang dit systeem bestaat is ook het gebruik van geweld geoorloofd met als doel dit systeem omver te werpen.

Geweld dan niet in de vorm van terreur die schrik en angst over onschuldigen brengt en deze gebruikt voor politieke doeleinden, maar geweld tegen dingen en tegen diegenen die verantwoordelijk zijn. Diegenen die de beslissingen nemen, telkens weer tegen de arbeiders, tegen het milieu, tegen het leven, tegen de natuur, tegen de mensen en voor profijt, voor wapens, voor technologie, voor nationalisme, voor uitbuiting, voor vernedering, voor vernietiging van leven.

Iedereen is voor zijn daden verantwoordelijk, en iedereen is autonoom. Iedereen is autonoom in zijn beslissing hoeveel geweld ie zelf wil en kan gebruiken.

Weliswaar is autonomie een begrip met geschiedenis, maar voor mij betekent het in eerste en enige instantie dat ieder mens de

vrijheid heeft en moet hebben te doen en te laten wat ie wil zolang ie niet de vrijheid van een ander belet. Dit houdt de volledige gelijkwaardigheid van alle mensen in en het sluit eigendom uit. Je bezit nix als je leven. Dit zal er toe leiden dat alleen nog maar die dingen geproduceerd worden die nodig zijn om alle mensen tevreden te stellen t.b.v. hun eten, onderdak en vermaak.

Weg met alle kapitalistische bullshit !!!

Voor nu, voor ons, betekent dit dat we moeten proberen zoveel mogelijk van onze ideeën te leven en zodoende ook over te brengen aan anderen. Het voorstel van een voedselcoöperatie vindt ik een goed begin om aan het verbreden van onze autonomie te bouwen. Op die manier wordt je- als groep- autonoom op een heel belangrijk gebied van je leven, kan je in jou grondbehoefte voorzien zonder mee te doen aan gif en uitbuiting.

Maar dat kan niet alles zijn. Niemand is vrij zolang een ander onvrij is. Daarom moet ons doel zijn onze ideeën uit te dragen en te helpen ze elders ook te realiseren, op weg naar een wereldrevolutie. En we moeten veel meer te weten komen en nog meer praten over revolutionaire technieken en tactieken en nog veel meer....

een eenling

EN VECHTEN

De autonomen discussie heeft zich de laatste tijd veel bezig gehouden met de strijd naar buiten toe. De strijd om zelfbeschikking tegen het systeem. Het systeem dat onderdrukt en heerst. Degenen die daar verantwoordelijk voor zijn, zijn de grote bedrijven (shell, unilever enz) gestuurd door de regeringen en andersom, zij die kerncentrales bouwen om onafhankelijk te worden van de olieproducerende landen, en dus meer macht vergaren, het leger en de politie die het "volk" rustig moeten houden zodat de rijke zwijnen hun geld pakhuisen veilig vol kunnen laten stomen. Zo kan ik nog wel even doorgaan. Alles blijkt een samenhang te hebben in het voordeel van de machthebbers. Dus leg hun kerncentrales lam, saboteer hun communicatiesystemen, hun data banken, hun banken, organiseer acties, toon aan dat ze fout zijn. De strijd gaat door !

Maar er is nog een andere kant. Als je autonoom wilt zijn dus zelf beschikken over je eigen leven dan is vechten tegen het systeem niet het enige. Het is toch wel hypocriet dat veel mensen die vechten tegen het systeem wel bij V&D of A.H. kopen. Daarmee steun je diegene die het systeem overeind houden. Legerkistjes koop je bij een legerdump, dat is ook steun aan het leger.

Het is daarom heel belangrijk dat je onafhankelijk van het systeem je dingen beter regelt. Kraken is al een bekend voorbeeld van onafhankelijk autonoom wonen. Maar ook producten kopen (helaas wel met hun geld) waarop bijna geen winst wordt gemaakt, die niet door de onderdrukkers worden geproduceerd. In Nijmegen werd al door 50 mensen voor 50 mensen verantwoord groente ingekocht. Juist de kleine boeren die geen moderne technieken en chemikalien gebruiken moeten gesteund worden. Zij dreigen weer weggekonkurreerd te worden door de grote reform en biologische dynamische ketens.

Op het gebied van kleding eigen vervoer eigen radio eigen bladen, werkplaatsen, winkels en kroegen wordt al veel gedaan. Maar nog lang niet genoeg. Wij moeten los komen van het systeem, ongrijpbaar worden zodat ze geen vat meer op ons hebben. Vanuit een positie waarin je voor een groot gedeelte je dagelijkse behoefte, je eigen communicatie en informatie verspreiding, zelf beter en goedkoper kan regelen sta je altijd sterker in de strijd tegen het zichzelf instandhoudende wereldverpestende systeem.

STOP UITLEVERING DEV SOL- LEDEN AAN TURKIJE

Maandag 15 juni hebben zes leden van de linkse groepering Devrimci Sol enkele uren een Turkse bank aan het Damrak in Amsterdam bezet. Met deze actie wilden zij de aandacht vestigen op het lot van vier van hun kameraden, die in 1984 tijdens een hungerstaking in de Turkse gevangenis zijn overleden. Turkije neemt van de NATO-staten de minste moeite om haar totalitair gezicht te verbergen. Politieke tegenstanders van het heersende bewind worden medogenloos vervolgt, regelmatig worden er executies uitgevoerd. De bezetters wilden vanaf het balkon een persconferentie geven over de repressie in Turkije en het verzet daartegen. Om onduidelijk gebleven redenen deelde de Amsterdamse politie de media mee dat er een gijzeling in het bankgebouw gaande was. Eerder hadden de leden van Devrimci Sol al verschillende persbureau's opgebeld met de mededeling dat de aanwezige personeelsleden vrij waren om te gaan en staan waar ze wilden. De bezetters benadrukten nogmaals dat ze een verklaring aan de pers voor wilden lezen waarna ze de actie wilden beëindigen.

De Amsterdamse politie had intussen het gehele Damrak voor publiek afgesloten. De omgeving rond het bankgebouw was omsingeld en een speciaal anti-terreur team dat bij gijzelingen ingezet wordt stond klaar om in te grijpen. Nadat ze hun verklaring door een megafon voorgelezen hadden verlieten de bezetters het bankgebouw. Ze werden meteen gearresteerd en afgevoert. Ze zitten nog steeds vast en zullen worden vervolgd wegens wederrechtelijke vrijheidsberoving en lokaalvredebreuk.

Waarom word er die middag om 5 voor 4 in het actualiteitenprogramma Hier en Nu meegedeeld dat er misschien een gijzeling gaande is en 5 minuten later in het ANP-journaal dat er een gijzeling gaande is? Waarom hoor je in het Half 6-journaal dat de politie dacht dat er een gijzeling bezig was maar dat die inschattig op een misverstand beruiste en deelt het 8-uur-journaal evenlater mee dat de politie 's middags wel een einde aan een gijzeling gemaakt heeft?

Als een politiewoordvoerder wil dat een bezetting als een gijzeling afgeschilderd wordt, dan vervult de gevestigde media die wens ook. Dinsdag gaven bijna alle kranten de visie van de politie weer.

De laatste jaren zijn er talloze banken, reisbureau's en overheidsgebouwen bezet. Vaak kozen de personeelsleden er voor om te blijven. Soms werden er wel eens arrestaties verricht maar zo'n stemmingmakerij en zo'n zware tenlaste legging als bij deze bezetting is, zover ik me herinneren kan nog niet eerder voorgekomen. Naar de oorzaak hiervan kan je alleen maar gissen, misschien namen racistische smerissen de beslissing hard tegen de Turkse bezetters op te treden, of misschien was er eerst overleg geweest met bepaalde autoriteiten die NATO-bondgenoot Turkije wilden tonen dat er hard opgetreden word tegen personen die Turkse instellingen om politieke redenen lastig vallen.

Het schijnt dat de politie aan het begin van de bezetting advies aan de Turkse ambassadeur gevraagd heeft. Die vertelde dat Dev Sol leden altijd gewapend te werk gaan en de politie geloofde hem. In ieder geval zitten de 6 nog vast. Donderdag 25 juni worden ze voorgeleid en dan zal bepaald worden of hun arrest met 30 dagen verlengt moet worden. Het ergste is dat er op justiciëel nivo overleg gaande is om te bekijken of ze uitgeleverd kunnen worden aan Turkije, wat zeker tot hun executie zal leiden. Op het strijken van de vlag van Dev Sol staat alleen al 10 jaar, op het lidmaatschap van de organisatie staat 15 jaar.

URIJHEID VOOR DE BANK-
BEZETTERS !!!!!!!!!!!!!
INTERNATIONALE SOLIDA-
RITEIT !!!!!!!!!!!!!

WAGENINGEN

Vrijdag 12 juni om 19.00 uur hebben we in Wageningen geprobeerd een voormalig pand van de Landbouw-universiteit nabij de Diedenweg te kraken. Het pand met de bijbehorende grond was verkocht aan een project-ontwikkelaar die er premie koopwoningen neer wilde zetten. Op de plaats van het pand en de bijbehorende monumentale tuin, waar verschillende activiteiten hadden kunnen worden ontplooid en ongeveer 10 mensen hadden kunnen wonen, komt nu een twee-onder-een-dakwoning. Door met een grote groep te kraken en direkt de politiek te bestoken met verklaringen e.d. wilden we sloop voorkomen en het pand als vervangende woonruimte krijgen voor het reeds ontruimde en gesloopte Delpad.

WAT GING ER MIS

De kraak en de gepaard gaande ontruiming was om twee redenen niet echt geslaagd: er brak ruzie uit over een gestolen porto van de privé-bewaker (die hij weer van de politie had gekregen(!)) en de manier waarop de arrestaties werden gemaakt.

Bij de ontruiming werd dus een porto gestolen. Enkelens onder ons vonden dat die porto terug naar de bewaker moest, omdat met hem afgesproken was dat als hij het pand rustig verliet hij zijn porto terug zou krijgen. Dit sloeg echter bij enkelens danig in het verkeerde keelgat: de privé-bewaker was het zwijn dat verantwoordelijk was voor de sloop en treed in zijn functie op als beschermer van het kapitaal. Met deze mensen maken wij geen afspraken, die bestrijden wij. Daarbij kwam nog dat zijn instructieboekje werd buitgemaakt, hierin stond o.a. dat hij bij het zien van subversieelingen de smeris moest waarschuwen en bij het signaleren van krakers zoveel mogelijk ruiten moest kapot slaan om dan het pand te verlaten. Tevens was hij vrij om naar hartelust te slopen in het pand dat hij bewaakte. Een zwijn dus.

KRAAKT...

WAT GEBEURDE ER

Met z'n 60 à 70 mensen zetten we de kraak, daarbij werd een bewaker van een privé bewakingsdienst uit het pand gezet. Van drie kanten waren we het pand binnengedrongen en begon het barrikaderen. Het pand was echter al danig gesloopt door de bewaker: beneden waren diverse muren kapot geslagen en er lag overal puin. Verder kon op diverse plaatsen dwars door het plafond worden gekeken: er waren enorme gaten ingeslagen, de gehele elektriciteitsbedrading, water en gasleidingen waren verrot geslagen en getrokken. Toch hadden we hoop dat er nog wat van te maken was. Met vereende kracht werd alle troep dan ook naar buiten gekijld.

De politie en de privébewaker, met z'n drieën in totaal, bleven in de buurt hangen, maar er gebeurde niets tot een uur of 22.00. Met GBO uit Arnhem (waar nét een raadsvoorstel was aangenomen dat de GBO niet meer tegen krakers mocht worden ingezet) en verdere versterking uit Nijmegen begon de smeris gewapend met zweepjes(!) en een hond de ontruiming. Daarbij werden twee arrestoos gemaakt.

Bij de ontruiming ging het helemaal fout. Bij de komst van de smeris verlieten we onmiddellijk het pand. Buiten voor het pand stonden wij, met om ons heen de smeris en gevangenen binnen het hek dat om het pand stond. In plaats van in te haken en met zijn en haar allen weg te lopen, bleef de groep radeloos staan: hiervoor was namelijk geen enkele afspraak gemaakt, behalve dat we het niet op een grote konfrontatie zouden doen aankomen. De smeris was beduidend slimmer, zij begon ons te fouilleren, waardoor de groep werd gesplitst en zij individuen uit de groep kon isoleren. Hierop werden twee arrestoos gemaakt op grond van verboden wapenbezit (honkbalknuppel en kattapult). Zonder enige tegenstand konden de arrestoos worden gemaakt, geheel tegen de afspraak in dat we niemand zouden laten arresteren. Ook toen een arrestant toeschreeuwde waar we nou bleven met onze afspraken en riep dat hij het een enorme klote-streek vond dat niemand iets deed, gebeurde er niets. In ieder geval mogen we ons hierop wel eens gaan bezinnen: waarom greep niemand, ondanks de afspraak, in, zelfs verbaal werd er niet eens geprotesteerd. Kwamen de arrestanten niet uit Wageningen, was dat de reden dat iedereen op zijn of haar plaats bleef staan? Of gaan we het verdringen, omdat we de -van buiten Wageningen afkomstige- arrestoos toch niet meer zien???

AANVAL OP CITYVORMING

"Wanneer wij de algemene gedachten over de stad en het stedelijk functioneren konkretiseren komen wij tot het volgende:

- de binnenstad moet op de eerste plaats een woonplaats zijn. Het wonen - voor alle bevolkingslagen - is voorwaarde voor een levende stad

- de functies moeten zijn afgestemd op de bewoners van de stad. In het beleid moeten die mensen centraal staan en niet allerlei (volkomen aan de bewoners voorbijgaande) gedachten, ideeën en wensen die leiden tot prestige-projecten en voorzieningen die uitgroeien boven de behoeften en het draagvlak van de stad."

Wie meent dat het bovenstaande citaat uit de pen van een tegenstander van de stadhuisplannen komt, vergist zich. De auteur van dit citaat is Adri Dui-vesteijn. Het citaat komt uit een artikel voor het blad Plan (nr.3/1980).

In het bewuste artikel neemt Adri, toen nog gewoon gemeenteraadslid voor de PvdA, scherp stelling tegen de city-vorming in Den Haag.

Nog een citaat:

"De bewoner van de stad moet zich in zijn eigen stad thuis voelen. Daar moeten maatregelen voor getroffen worden die weer gezelligheid, geborgenheid en overzichtelijkheid terugbrengen kortom de schaal en maat van de stad weer aanpassen aan de mens."

Zeven jaar later schrijft Adri, inmiddels wethouder van stadsvernieuwing, het voorwoord bij een boekje over de plannen voor het gebied om en bij de Utrechtse Baan.

"In geen van de grote steden in Nederland hebben de opeenvolgende - en scherp contrasterende - fasen in het denken over de ordening en de inrichting van de stad sinds de tweede wereldoorlog op zo pijnlijk duidelijke wijze uitdrukking gekregen als in Den Haag.

De stad, die van oudsher al gekleefd wordt door de tegengesteld gerichte aantrekkingskrachten van de zee en het achterland, heeft in de afgelopen decennia een drastische toename van het aantal breuklijnen moeten ervaren. De vreugdeloze soberheid van de wederopbouw, de luidruchtige schaalvergroting van de jaren '60, de anti-stedelijke knusheid van de jaren '70, hoe sterk verschillend van karakter ook, zij komen overeen in de bijna categorische ontkenning van de historische en, daarmee samenhangend, de ruimtelijke continuïteit van de stad."

en
"Een van de delen van Den Haag, waar de breuklijnen zich op korte afstand van elkaar herhalen - en waar zij bovendien samenvallen met of afgewisseld worden door fysieke barrières - is het Bezuidenhout. Hier is de noodzaak om een brug te slaan in bijna letterlijke zin aanwezig. Weinig elementen in het stadslichaam van Den Haag verbeelden breuklijn én barrière zo sterk als de Utrechtse Baan."

Wie begrijpt deze wollige taal? Hoe sterk is de tegenstelling tussen het taalgebruik van Adri '80 en Adri '87. Twee verklaringen: hier is iemand aan het woord die lak heeft aan een begrijpelijke uitleg, of hier probeert iemand iets heel onverkoopbaars te verkopen.

En inderdaad onverkoopbaar en arrogant is het.

De Utrechtse Baan-plannen

Na de roerige stadhuisdiskussies van het afgelopen half jaar (overigens de discussie is nog niet afgelopen!) worden we nu weer overvallen met in feite nog veel ambitieuzere en prestigieuzere bouwplannen voor het Utrechtse Baan gebied.

In Zwarte nr.69 (dec '86) schreven we al n.a.v. de stadhuisdiskussie:

"Een spontane opwelling op een terrasje ergens in Kijkduin van zo maar een wethouder blijkt mooi te passen binnen de ontwikkelingen van het gemeentebestuur. Een cultureel jasje welke uiteindelijk zijn oorsprong vindt in een platvloerse theorie over de stedelijke economie."

en:
"Als gevolg van de jarenlang aanhoudende onzekerheid met betrekking tot de planvorming in het Forumgebied, is nu duidelijk dat de vulkaan van ontwikkelingen in en rond dat gebied nog lang niet slapende is en de nodige uitstraling naar de directe omgeving zal hebben. Vooral de ontwikkelingen langs de Utrechtse Baan zullen voorlopig doorwerken, ook in andere delen

van de stad. Voor de Utrechtse Baan als ontsluiting van het centrum zal nog het nodige autoverkeer naar andere delen van de stad moeten "vloeien."

N DEN HAAG

Toen al spraken we de vrees uit dat het niet zou blijven bij een stadhuisplan alleen. Het hele Forum-gebied, ingeklemd tussen Bezuidenhout, Haagse Bos en het Oude Centrum staat onder druk. De opgeblazen stadhuisplannen, met als nep-argument de verlevendiging van de binnenstad, fungeerde als bliksemafleider voor de verdere ontwikkelingen: het volstampen van het centrum met kantoren, en wat voor kantoren. Manipulatie heet dat.

Wat gebeurt er nu precies. In oktober vorig jaar, na uiteraard de nodige voorbereiding, presenteerde het Kollege plannen voor de overbouw van de Utrechtse Baan. Het argument vóór: "mogelijke concurrentie van Zoetermeer, waardoor hier kantoren zouden kunnen verdwijnen." Het doel:

- vergroting van het aanbod aan nieuwe kantoorruimte op een van de meest gewilde plekken van de stad;
- uitbreiding van parkeerruimte;
- verbetering van de omgeving van de Utrechtse Baan;
- En **eventueel** uitbreiding van het aantal woningen.

Plannen, waarvan dan nog niet bekend is hoe ze er concreet uit zullen gaan zien, maar in ieder geval niet bepaald beantwoorden aan de eisen voor een binnenstad die voor de bewoners is en een **menselijke** schaal heeft.

Wat korte berichtjes in de krant. Daaroverheen wordt met veel bombarie de stadhuisdiskussie opgestart: "een **fantastiese** architectuurdiskussie" met "**buitenlandse sterren**", keuzes tussen vijf spektakulair gepresenteerde ontwerpen waarbij de vijf architecten de trukendoos van presentatiekunde opentrekken. In Den Haag woedt een architectuurdiskussie onder de lokale **young urban professionals**.

Hoe het financieel moest bleef vaag, hoe het verkeerstechnies moest bleef vaag: eerst kiezen voor een **mooi** ontwerp, (waarbij en passant de hoogbouwdiskussie niet eens gevoerd wordt).

Op deze manier slaat Adrie voortvarend twee vliegen in één klap. Hij wringt, heel subtiel, Den Haag een stadhuis door de strot en hij opent de deur voor de verdere ontwikkeling van de Utrechtse Baan: onder het motto wie ja tegen het één zegt, kan geen neen zeggen tegen het ander.

De Plannen

Mei '87 zijn de ontwerpen er. In stilte. Waar blijft de diskussie nu? Waar blijft nu de Haagse Courant met een begeleidende publiciteitscampagne. Alleen de stichting Hoog Haags, een aannemerslobby, voert actie vóór hoogbouw.

In het Haags Histories Museum (wat een passende lokatie) is er wel een tentoonstelling met wat magere maquettes en vage tekeningen, terwijl deze plannen toch veel ingrijpender zijn dan de stadhuisplannen.

De gewenste invulling is als volgt:

" Voor het grootste deel is het gebied bestemd voor hoogwaardige kantoorvestiging. Naast een aantal rijksinstellingen (Conservatorium, Paleis van Justitie en ministeries) bepalen ook de hoofdkantoren van PTT (telecommunicatie met zendtoren) Siemens en Nationale Nederlanden het karakter en de kwaliteit van het gebied.

Het oogmerk om het huidige ruimte gebruik te vergroten door op en over de tunnelbak bebouwing van wisselende hoogte te projecteren, weerspiegelt (soms letterlijk) de belangstelling voor dit deel van de stad."

Er zijn drie ontwerpen.

Van het buro Benthem en Crouwel. Deze verantwoordten hun plan als volgt: " De Utrechtse Baan manifesteert zich als een scheidend element. Maar de aanleg heeft tegelijk de voorwaarden voor de ontwikkeling van hoogwaardige werkgelegenheid in de overheids- en kantorensector geschapen." De Utrechtse Baan als "toegangspoor voor de Haagse City."

konkreet: **hoogbouwplannen tot 112 meter variërend van kantoren, overheidsgebouwen, hotel en parkeergarages** (ong. 110.000 m² kantoorruimte erbij). (zie ill. 1)

Van het buro Heeling, Krop en Bekkering.

Deze zeggen: "De Utrechtse Baan is een even noodzakelijk als hinderlijk als spektakulair gegeven. De toevoeging van kantoren en andere functies kan daarbij een zeer aantrekkelijk middel zijn, zowel in functioneel als exploitatief opzicht."

konkreet: **wederom hoogbouw** (zij geven alleen geen exacte hoogtes aan) 60.000m² kantoorruimte, hotel, parkeergarages (12.000m²) en zelfs wonen (14.000m²) (zie illustr.2)

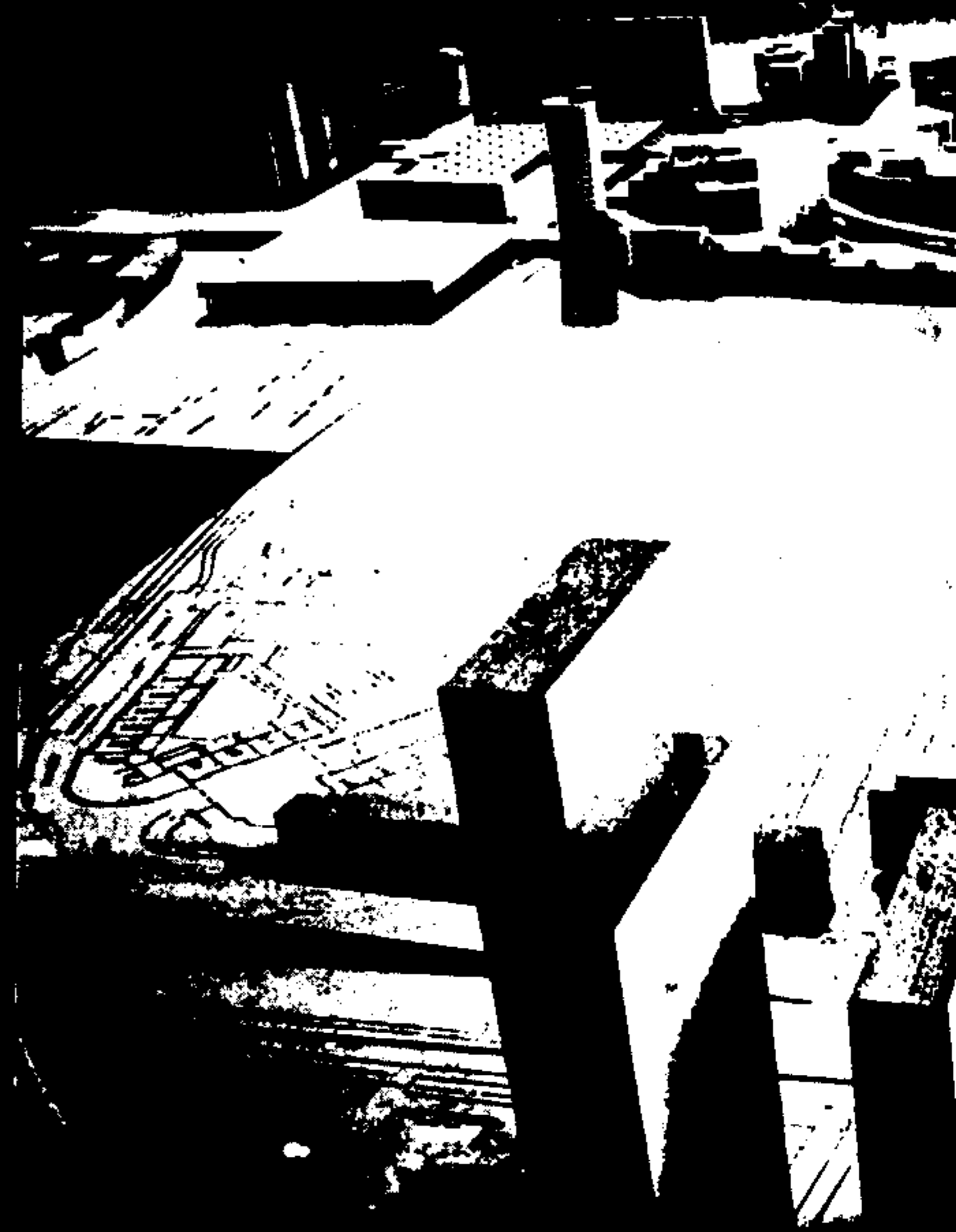
En tenslotte buro Teun Koolhaas (een ander!), de grootste gek: **kantoorstorens tot 142 meter, een toevoeging van nieuwbouw van 250.000m², hoofdzakelijk kantoren** (zie illustr. 3).

" De toegevoegde bebouwing in deze situatie heeft vooral een intensivering van het bestaande gebied tot doel." "Twee kantoorstorens van elk 140 m flankeren de Utrechtse Baan als twee wachters bij een poort. Een over de weg doorlopende onderbouw vormt het basement voor de storens. Midden boven de Utrechtse baan ligt als een **bonbonnière** het personeelsrestaurant. 'sAvonds zweeft

illustr. 1
Benthem en Crouwel

illustr. 2
Heeling, Krop en Bekkering

deze verlichte glazen doos als het ware boven de toegandsweg tot Den Haag."

Zie je het voor je die **UFO**?

In alle plannen uiteraard kantoor-kolossen voor overheid en bedrijfsleven. Daarnaast hotels, parkeer-garages en woningen. Het Haagse Bos wordt in alle plannen wat "verbeterd", Maar voor wie?

Natuurlijk is de Utrechtse Baan een raar gegeven. Had er nooit mogen komen. Als argumenten voor deze plannen wordt gesteld dat de U. Baan een **breukvlak** is bin-nen Den Haag.

Maar alle drie de plannen versterken dat beeld alleen nog maar Visueel door de enorme hoogbouw, maar ook sociaal, doordat er een gebied wordt gecreeërd van kantoren en voorzieningen voor die kantoren.

Waar is de tijd dat Adrie Duive-steijn en Gerard van Otterloo pro-testeerden tegen dit soort hoogbouw. In 1980 betoogde Adrie nog (en terecht!): dat bij de ontwik-keling van de functies van kan-toren, regeringsgebouwen etc., deze functies moeten passen in de histories gegroeide kleinschalige, stedelijke structuur van onze stad."

De jacht op de hogere inkomens-groepen, op de nieuwe dragers van de stedelijke economie, leidt tot een neo-kosmopolities denken, waarin alle grote steden menen

te moeten meegaan. Niets geen gezamenlijke planning, niets geen gezamenlijk beleid: nee elke stad gaat **het** maken, elke stad op weg naar z'n eigen ondergang.

En hoezo hoogbouw?

Waarom wordt er gekozen voor dit soort hoogbouwplannen, is de discussie in de jaren '70 dan voor niets gevoerd?

In een uitgave van de Stichting Hoog Haags komen diverse archi-tekten aan het woord over het mooie van hoogbouw. Zij bouwen het ook. Even lachen:

Jan Brouwer: " Voor wonen is hoogbouw minder geschikt dan voor werken, vanwege de sociale kontakten waaraan toch veel men-sen behoefte hebben."

Joop ten Velden: "Hoogbouw is geen oplossing voor de woning-nood van de massa, absoluut niet. Ik vind hoogbouw echt iets voor fijnproevers", "De meest fantas-tiese plek voor hoogbouw zou het Prins Clausplein zijn, midden in hart van dat kruispunt een toren-flat."

Jan Ledderhof: "Hoogbouw komt niet voort uit de wens van mensen om hoog te willen wonen, maar hoogbouw is het gevolg van daden-drang van de architect. Die wil een poepie laten ruiken. Architec-tuur is echt een modeprodukt en hoogbouw een stukje modeverschijn-sel."

F.J. van Gool: " Als je nu aan New York denkt, waar je dan het cosmopolitisme beleeft, gebeurt dat nu niet bepaald aan de voet van die grote gebouwen, want daar kun je in en uit en dat is het dan. Waar het zich afspeelt, is allemaal nog laag en dat is het elementaire van het cosmopolitiese dat het snel vervangen wordt." "maar waar de mode , galeries, boekhandels enz. zitten is net in die gebieden waar het laag is ge-bleven, ook in Manhattan. En die hoogbouw duwt dat gebeuren steeds weer een stukje verder weg."

Moeten we er nog iets aan toe voegen. Ja dit. Aan de voet van het stadhuis gaat **het** gebeuren in Den Haag, onder al die fan-tastiese hoogbouw. Maar hoog-bouw is onmenselijk en "duwt het gebeuren steeds weer een stukje verder weg" .....

De Lobby

De al jaren durende lobby van het bedrijfsleven, leidt in alle grote steden tot vormen van "sa-menwerking" met de lokale over-heden. De nieuwste kreet hierbij is de "Public Private Partnership" de PPP (klinkt wel internationaal hoor!). In het Maandblad van de gemeente 'sGravenhage (nr.5 van dit jaar, met overigens weder om een advertentie van de SHELL

illustr. 3
Teun Koolhaas

erin) wordt hierover geschreven: "Tussen het eind van de jaren zestig en het begin van de jaren tachtig verslechterde de relatie tussen overheid en bedrijfsleven. Nu is er weer sprake van een opleving. In het regeerakkoord wordt de oproep gedaan in deze kabinetsperiode samenwerking tussen overheid en bedrijfsleven te bevorderen."

Oh, dacht het linkse gemeentekollege: "Met PPP kan meer voor de stad gedaan worden".

En ja hoor "de Utrechtse Baan en het nieuwe stadhuis zijn voorbeelden van PPP".

"De combinatie van gemeentelijke belangen met commerciële en bouwbelangen" schrijft het Maandblad "komt enerzijds door de almaar slinkende budgetten waarmee de lokale bestuurders worden gekonfronteerd en heeft anderzijds ook te maken met een veranderende kijk van de overheid op de particuliere sector."

Precies de regering maar no-nonsense bezuinigen, er valt een gat en hup het bedrijfsleven springt erin. De gemeente als project-ontwikkelaar, waarbij de bedrijven de wet voorschrijven over hoe en wat er gebouwd mag worden. En waar dat toe leidt zien we.

Duivesteijn

Het gaat er niet om, om iemand nu terug te pakken op een visie uit z'n jeugdijaren (Adrie was in '80 pas achter in de twintig), Waar het om gaat is enerzijds het feit dat hij (en met hem in een schoolvoorbeeld van Orwelliaans "groupthink" de rest van het linkse stadsbestuur) een vorm van denken heeft ontwikkeld die funeste gevolgen zal hebben voor Den Haag: grootschalige hoogbouw versterking van de leegstand van kantoren, horizonvervuiling (de torens van Koolhaas zullen tot in Hoek van Holland te zien zijn) het creëren van een verkeerschaos in het centrum door overbelasting van het Forumgebied door kantoorconcentratie. En het zal daar niet bij blijven. de ontwikkeling van het Forum-gebied zal doorwerken naar de omliggende wijken: geen renovatie meer, maar slopen en nieuwbouw zal het parool worden. Tenslotte staat naast zo'n supermoderne toren een 19e eeuwse gevel toch niet.

Anderzijds is de manier waarop alles wordt ontwikkeld zeer kwalijk.

In zijn verhaal voor Plan, "de aanval op de city-vorming", toont hij aan wel een brede visie te hebben. Des te kwalijker is het om nu te zien hoe allerlei plannen via deel-diskussies door de raad worden gesleept. Bijv. het stadhuis. Eerst de architectuurdiskussie, daarna gaan we eens verder praten over de financiering en het verkeer. Of de Utrechtse Baan: eerst wat stadhuisnieuwbouw/hoogbouw, dan

wat globale plannen (met hier en daar wel duidelijke hoogtes en details) en dan daarna weer eens de rest.

Het is een tactiek die de afgelopen maanden al vaker is aangevallen, maar je doorbreekt de muur niet die eensgezind wordt opgetrokken door de linkse partijen. Ze geven geen antwoord op je vragen en kritiek en vinden dat je niet zo negatief moet zijn.

de politieke blunder

In het tijdschrift voor Psychologie (nr.6/87) staat een analyse over het ontstaan van politieke blunders van drs. P. 't Hart. "How could I have been so stupid!" vroeg president Kennedy zich in 1961 af, na de mislukte invasie in de varkensbaai op Cuba.

In het artikel somt 't Hart enkele kenmerken op van het proces dat leidt tot fiasco's:

- de illusie van onkwetsbaarheid,
- de illusie van morele superioriteit,
- een collectieve rationalisering als bescherming van een groepsopvatting,
- stereoptiepe opvattingen van de tegenstander, die wordt gezien als zwak, slecht of dom,
- zelfcensuur door groepsleden,
- de illusie van eenstemmigheid,
- het terugfluiten van dissidente leden met een beroep op loyaliteit,
- het spontaan wegfilteren van alle voor het groepsoordeel bedreigende informatie door de groepsleden.

De gevolgen schrijft 't Hart zijn dramaties: relevante alternatieven worden niet meer gezien, mogelijke risico's genegeerd. Het aanwezig zijn van een dominante leider en het afgesloten zijn van de directe buitenwereld bevorderen dit proces.

Leg deze normen over de "stadhuisprocedure" heen en je ziet de naderende contouren van een fiasco: de Haagse Stopera.

Sloop de stadhuisplannen en de Utrechtse Baan!

Kom in verzet tegen:

- stadsvernieling en cityvorming
- kantorenbouw in het centrum
- prestigieuze bouwplannen
- geldverspilling
- een centralistisch gemeentebestuur
- de bunkerbouwers, de kernenergielobby en hun zuid-afrikaanse belangen
- leegstand en speculatie.

NOTEN:

Voor mensen die meer achtergrond informatie willen hebben over de onderwerpen die in bovenstaand stuk aan de orde komen, een lijst met artikelen:

Archis 12/1986 : Vrij baan voor de city; de Utrechtse Baan in Den Haag

Sociaal Geografisch Tijdschrift 1/1986 : verstedelijking en milieu in de randstad. bergelijkingen tussen de grote steden in de randstad en toekomstperspektieven.

Archis 8/1986: Over de rol van projektontwikkelaars in Den Haag "stedenbouw in brokstukken"

De Zwarte nr.69: "Op een terrasje in Kijkduin" en enkele andere stadhuisartikelen.

Maandblad voor de gemeente Den Haag nr.5/1987: Gemeente en bedrijfsleven slaan de handen ineen.

Plan nr.3/1980: "Aanval op de cityvorming Den Haag" van A.Th. Duivesteijn en J.J. ten Velden

Over de Utrechtse Baan: de plannen. uitgave van de stedelijke dienst stadsontwikkeling-grondzaken den Haag, mei 1987

Hoog Haags. Uitgave van Matrijs over Haagse hoogbouw.

„Metro-schutter” vrijgesproken van poging tot moord

NEW YORK (Reuter) — De „metro-schutter” van New York, Bernard Goetz, is dinsdag vrijgesproken van poging tot moord op vier zwarte jongeren die naar zijn zeggen hadden geprobeerd hem te beroven. Na vier uur delibereren bevond de jury Goetz, een blanke, alleen schuldig aan verboden wapenbezit in verband met de schietpartij in de New Yorkse metro in december 1984.

De zaak heeft in Amerika veel stof doen opwaaien. Aanhangers van Goetz schilderden hem af als een potentieel slachtoffer van misdadigers dat zich krang hield, tegenstanders noemden hem een schietgrage racist. Goetz heeft altijd staande gehouden dat er sprake was van noodweer, en dat hij pas had geschoten toen de jongens hem aanvielen.

De door Goetz neergeschoten jongens, die destijds allen negentien jaar waren, hadden alle vier al eerder met de politie te maken gehad. Een van hen had een strafblad. De verklaringen van de vier werden door de jury niet overtuigend geacht.

Een paar kleine berichten hebben de afgelopen week in de kranten gestaan over de zogenaamde metroschutter; Bernie Goetz. De berichten roepen vaak meer vragen op dan ze beantwoorden. Goetz schoot in de New Yorkse metro vier jongens neer die naar zijn zeggen van plan waren hem te beroven. Bernie Goetz, was blank, de jongens waren zwart. De schietpartij heeft in Amerika voor veel ophef gezorgd. Goetz werd door het conservatieve deel van de bevolking gezien als een held die het tuig van de straat aanpakte. Het was als het ware of Goetz namens hen geschoten had. Eindelijk was er iemand die wat terug deed. Het tuig wist nu dat als ze iets probeerden ze de kans liep neergeschoten te worden. Andersom voelde zwarte mensen zich juist bedreigd door de daad van Goetz. Zij wezen erop dat Goetz geschoten had omdat de jongens zwart waren. Zij voelde zich vogelvrij verklaard! Lilian Rubin heeft een boek geschreven over de schietpartij. Het boek, "Stille Woede", is een poging een antwoord te geven op het waarom van de schietpartij maar ook waarom het publiek en de media zo op de zaak gereageerd hebben. Het boek is daarom belangrijk omdat het een uitzondering vormt op de oppervlakkige manier waarop vaak over straatgeweld en racisme. Hieronder volgen wat stukjes uit het boek die bedoeld zijn als aanmoediging het boek te gaan lezen.

Verklaring van Goetz over de schietpartij.

Hij vertelt dat hij, terwijl er ongeveer twintig passagiers aan het ene eind van de wagon zaten, aan het andere eind gaat zitten, vlak naast de zwarte jongens die hij kort daarop zal neerschieten. Hij biedt aan een plattegrond te tekenen om te laten zien waar iedereen zat, een aanbod dat Foote dankbaar aanvaardt.

Het boek is te bestellen bij de Roode Hond of te jatten bij de V&D.

Nadat hij was gaan zitten, vroeg een van de jongemannen hem hoe het met hem ging. Hij antwoordde dat hij het uitstekend maakte. 'De heer Goetz zei dat hij dat grappig vond, en ook dat hij daar op dat moment geen bedreiging in zag.' Kort nadat de trein het station had verlaten, aldus Goetz, stonden twee van de jongens op en gingen links naast hem staan. Een van hen, de jongen die hem eerst had aangesproken, deed opnieuw het woord en vroeg hem deze keer om vijf dollar. 'De heer Goetz zei dat dit op zich geen bedreiging was. Hij keek de man in het gezicht en zag dat hij glimlachte en zijn ogen glansden... De heer Goetz zei dat hij opstond en daarbij constateerde... dat een van de zwarte jongens rechts van hem zijn hand in zijn zak stak en deed alsof hij daar een of ander wapen had. De heer Goetz zei verder dat... hij zich door deze beweging niet bedreigd voelde.' Integendeel zelfs. 'Dat was flauwekul,' zei Bernie tegen Foote. 'Ik wist wel dat ze geen wapen hadden. Zo stom zijn die jongens niet, dat hoort allemaal bij het spel.' In werkelijkheid, legde hij uit, wist hij op dat moment al dat hij zijn pistool zou gebruiken. 'Ik had het schietplan al in mijn hoofd.'

Toen zijn beslissing eenmaal genomen was, verliep alles snel. Enkele seconden nadat hij was opgestaan, trok Bernie Goetz zijn pistool uit de holster, zocht steun tegen een stang en het pistool met beide handen richtend, loste hij vier schoten een methodische en doelgerichte uitvoering van zijn aanvalsplan.

'Hij zei dat hij, na de vier schoten te hebben afgevuurd, terugging om naar de eerste twee personen te kijken, die nu op de vloer van de wagon lagen. Nadat hij hen had bekeken... ging hij naar de andere twee personen, de een op de vloer, de ander... half zittend, half liggend op de bank waar hij eerst zat. De heer Goetz zei toen dat hij geen bloed bij die persoon zag. Daarop... schoot hij opnieuw en trof de vierde persoon voor een tweede maal.'

Aan het slot van zijn rapport zegt Foote van Bernie Goetz: 'Hij voelde zich niet bedreigd door de persoon die hem vroeg hoe hij het maakte en hem om vijf dollar vroeg; het was de hele situatie die tot de schietpartij leidde. De heer Goetz zei het grappig te hebben gevonden dat die vier zwarte personen dachten hem te pakken te hebben, terwijl zij in werkelijkheid zelf in de val zaten.' In Bernies eigen woorden: Cauty en Allen 'probeerden tussen de mensen door te vluchten en natuurlijk konden ze nergens heen, omdat de mensen hen tegenhielden. En ik legde ze neer... Die andere jongen' hij doelde op Ramseur 'probeerde door de zijkant van de trein heen te vluchten, maar... hij kon nergens naar toe.'

Na ongeveer anderhalf uur verhoor krijgen Foote en Goetz gezelschap van inspecteur Christopher Domian. De beide politiemannen overleggen kort; ze besluiten een verklaring op video op te nemen, naast die welke hij al heeft afgelegd. Er volgen nog eens twee uur verhoor. Goetz werkt steeds mee, is zelfs spraakzaam; zijn woorden volgen elkaar snel op, zij het soms onsamenhangend. Wel rapporteert Foote: 'Toen hij de verklaring op de band aflegde, leek de heer Goetz heel wat rustiger dan toen ik aanvankelijk met hem sprak.'

In een afzonderlijk rapport bevestigt inspecteur Domian Foote's verslag bijna tot in de kleinste bijzonderheid. Over Goetz' besluit te schieten schrijft hij: 'Hij wees erop dat nergens uit viel op te maken dat ze gewapend waren of een gevaar voor hem inhielden... en zei verder dat volgens hem alleen al de lichaamstaal van de individuen voldoende was om hem duidelijk te maken wat er het volgende moment ging gebeuren. Hij wees erop dat hij lang genoeg in New York heeft gewoond om de lichaamstaal van de individuen te kennen en te weten wat hun bedoelingen waren.'

Goetz klaagde erover, zegt Domian, dat ze 'een kat-en-muis-spelletje met hem speelden', en dat hij al lang voor er een schot viel bij zichzelf had vastgesteld hoe zijn schietplan zou zijn... dat hij van links naar rechts zou schieten, zo snel en effectief mogelijk. Hij wees erop dat alles afhing van de snelheid.'

'Het was uw bedoeling deze mensen neer te schieten?' vroeg Domian.

Stukje levensbeschrijving over Goetz.

Toen Bernie in 1975 in New York City aankwam, huurde hij een flat in Christopher Street, Greenwich Village. Daar vestigde hij, na een vrij lange periode van werkloosheid, de zaak waarin hij vandaag nog steeds zijn brood verdient — de Electrical Calibration Laboratory, Inc., een eenmansbedrijf, uitgeoefend vanuit zijn flat, waar hij ingewikkelde elektronische apparatuur test en repareert. Nu begon hij eindelijk weer zowel zijn oude belangstelling voor elektronische zaken als een deel van zijn ingenieursopleiding ten nutte te maken. Het zat Bernie mee in New York. Zijn bedrijf groeide; hij leek gelukkiger te zijn dan hij lange tijd was geweest. Hij bracht elke week vele uren door in de elektronikawinkels van Canal Street, praatte met de eigenaars, hielp klanten problemen op te lossen. Voor het eerst begon hij een sociaal leven te ontwikkelen — misschien geen intieme vrienden, maar mensen die zijn eenzijdige interesse voor elektronika deelden. Deze mannen — sommigen winkeliers uit Canal Street, anderen die, net als Bernie, de veilingen en rommelmarkten afstroopten waardeerden zijn instelling van Pietje-precies, de nauwgezetheid waarmee hij een probleem aanpakte. 'Hij legt iets op elektronisch gebied uit alsof hij voorleest uit een elektronikaboek,' zegt er een vol bewondering.

Deze nieuwe vrienden gaven er niet om dat Bernie weinig sociaal aangelegd was, dat hij behalve over zijn werk niet gemakkelijk ergens over kon praten. Het was het enige waar zij zich ook voor interesseerden, het enige waar zij ook over wilden praten. 'Je met iemands persoonlijke leven bemoeien kan een vriendschap kapotmaken,' zei een van deze mannen. 'We hadden het over elektronika, de politiek van de dag.' Op den duur praatte Bernie ook steeds ijveriger over de misdaad op straat, waarbij hij als geobsedeerd de bijzonderheden van zijn beroving ophaalde. Kennelijk probeerde hij op deze manier die ervaring te verwerken en zijn woede af te reageren over zijn behandeling door de politie, door de beoordelingscommissie die zijn verzoek om een wapenvergunning had afgewezen, de rechtbanken die het besluit van de commissie handhaafden. Na een paar jaar in Christopher Street verhuisde Bernie naar zijn huidige adres in een flat aan de voorkant van het gebouw. Maar het straatlawaai in 14th Street kan enorm zijn, zelfs in een stad waar de mensen volop drukte verwachten en accepteren. Daarom verhuisde hij na enige tijd naar een flat aan de achterzijde, waar zijn zintuigen van de aanslag konden bijkomen. Vanuit deze flat vertrok hij op die dag in december, die zijn leven voorgoed veranderde. En daar woont en werkt hij nog steeds.

Stukje levensbeschrijving over een van de zwarte jongens James Ramseur.

James is de enige van de kinderen die moeilijkheden heeft gehad. Maar beide ouders zeggen dat ze, voor hij in december werd neergeschoten, geen idee hadden hoe blijvend of ernstig die moeilijkheden waren. Zeker, ze wisten dat hij nu en dan betrapt was als zwartrijder in de ondergrondse, dat hij een paar keer had moeten voorkomen wegens het roken van marihuana. Ze wisten ook dat hij in 1984 wegens diefstal veroordeeld was en een paar weken had gezeten. Maar ze dachten dat hij zijn lesje had geleerd. Ze vonden die dingen niet leuk, maar als je in Claremont Village woont, ben je blij als dat alles is.

Nadat hij was neergeschoten, leedden ze enkele dagen in kwelende zorg, bang dat hij sterven zou. Maar toen het kritieke stadium voorbij was en ze wisten dat hij in leven zou blijven, kwamen er andere gevoelens boven. Toen konden ze zich de boosheid veroorloven die ze eerst van zich hadden afgezet. Toen beseften ze ook dat ze al lang voor hem hadden gevreesd. Maar ze hadden geprobeerd hun angsten te negeren, de problemen te ontkennen die ze konden zien aankomen, maar niet konden oplossen.

Stille woede is een boek van de Amerikaanse schrijfster Lilian Rubin. Lilian Rubin is vooral bekend geworden met haar boeken "Pijn en moeite" en "Intieme vreemden". Beide boeken handelen over man-vrouw relaties. Ze beschrijft aan de hand van interviews de verborgen spanningen in de relaties, de frustraties en ellende maar ook waarom mensen toch doorgaan en zelfs zeggen redelijk gelukkig voelen. In dezelfde directe stijl is ook stille woede geschreven. De gebeurtenissen spelen in Amerika en zijn ook vaak tijpisch amerikaans. De manier waarop de media, de rechtbank op de zaak reageren lijken in Nederland onmogelijk. Maar je kunt ook naar de overeenkomsten kijken met Nederland. Hoeveel mensen lopen hier niet rond die bang zijn om beroofd of aangevallen te worden? Hoe ga je met die angst om? Ga je jezelf bewapenen! Hoeveel mensen lopen er in Nederland niet rond die in zwarte mensen al bijvoorbaat een bedreiging zien. De politiemoordenaars op de antiliaan Atalide en de surinamer Gorrison zijn hier nog de meest sprekende voorbeelden van. De politieagenten voelden zich bedreigd door hen. Hadden zij zich ook bedreigd gevoeld als het om blanke mannen was gegaan? Was het beeld wat zij van zwarte mensen hadden niet de reden waarom zij zich bedreigd voelde. Schoten zij daarom niet op hen! Zijn ze daarom nu dood?!

VOOR EEN SOCIAAL =REVOLUTIONAIRE EN ANTI=IMPERIALISTIESE

BEWEGING.

(Een stuk van de RZ, uit een auto-
noom blad uit Bielefeld Rizhom nr 1)

De afgelopen maanden voerden de Re-
volutionaire cellen in de BRD een
kampagne tegen instituties en per-
sonen, die voor de onmenselijke be-
handeling van vluchtelingen en im-
migranten verantwoordelijk zijn:

- *In Hamburg werd half augustus '86
het buro van de vreemdelingenpoli-
tie aangestoken.
- *In Köln ontplofte op de dag, dat 't
3 jaar geleden was dat Cemal Al-
tun (die door uitzetting werd be-
dreigd en uit wanhoop uit de 4e ver-
dieping van het vreemdelingsmeris-
buro in Berlijn sprong) werd ver-
moord, een springlading bij het com-
putercentrum van het buitenlanders-
register.
- *In Lüneberg werd in het hoofdkan-
tongerecht, dat zich door haar raci-
stiese oordelen berucht had gemaakt,
een bom gelegd.
- *In Berlijn werden 2 auto's van lei-
dinggevende funktionarissen van het
Duitse Rode Kruis aangestoken.
- *In Hagen en Hamm werd door 2 geko-
ördineerde aanslagen, dossiermate-
riaal over buitenlanders vernietigd.
- *Op 29-10-86 richtte een bomaanslag
op 't hoofdkantoor van de Duitse
Lufthansa in Köln aanzienlijke scha-
de aan.
Dezelfde dag werd de chef van de
Berlijnse vreemdelingenpolitie, Ha-
rald Hollenberg, door gerichte scho-
ten in de knieën verwond.

Deze akties, die niet als een direkt
antwoord op de media-hetze tegen
vluchtelingen moet worden gezien,
drukken volgens ons een nieuw nivo
van politieke-spreek-vaardigheid en
militante slagkracht bij de RC uit.
Wij vinden een politieke uitzetting
met de theses en voorstellen van de
RC dringend noodzakelijk, omdat de
akties ons met inhoudelijke dingen
konfronteren, die voor de ontwikkeling
van revolutionaire perspectieven cen-
traal staan.

De laatste jaren bewoog militante po-
litiek zich heen en weer tussen 2 po-
len: enerzijds de strijd in de zgn.
sociale bewegingen (anti-kernenergie,
anti-oorlog of vrouwenbeweging), an-
derzijds de anti-imperialistische strijd,
die zichzelf als frontonderdeel in de
internationale klassestrijd ziet.

Beide "bewegingen" hebben gemeen-
schappelijk, dat ze- vanuit verschil-
lende gronden- ervan afzien een rela-
tie tot de onderste klasse (in de
ruimste zin van het woord) in hun
eigen land op te bouwen. Heel duide-
lijk is militant links zich aan het te-
rugtrekken in haar eigen mini-scene.
Vragen, op wie onze politiek gericht
moet zijn, met wie we in de loop
der tijd willen samen werken en
vechten, spelen zo goed als geen
rol (meer). Ook al is het nivo
v/d klassestrijd vandaag de dag in
de BRD heel laag, op de lange
termijn zullen we alleen een kans
maken, wanneer we met onze po-
litiek een duidelijke betrokkenheid
tot klassestrijd kunnen bewerkstel-
ligen, d.i. het is één van onze
belangrijkste opgaves, de maatschap-
pelijke conflicten hier te verdiepen.
Vanwege de versplintering en op-
splitsing van de klasse, danwel de
betrekkelijke economiese welvaart
zal een direkte gerichtheid slechts
op enkele delen van 't proletariaat
mogelijk zijn. Met hun aanvallen
op personen en instituties, die

voor de ellende van de vluchte-
lingen en arbeidsimmigranten
verantwoordelijk zijn, leggen
de RZ nieuwe accenten, zelfs

REVOLUTION

wanneer aannemelijk is, dat
de strijd voor het feitelijk
verblijfsrecht van vluchteling-
en bij de witte lagen v/h
proletariaat momenteel weinig
zal aanslaan.
Met hun akties benadrukken de
RZ, dat 't erom gaat: "anti-
imp. politiek op 't klassefront
hier en op de terugwerkingen
in dit land te betrekken".
(Rev. Zorn extra okt. '86)
Allen nu volgende citaten ko-
men uit hetzelfde stuk, waar-
in de verklaringen bij de
verschillende akties zijn weer-
gegeven.

Het vluchtelingenvraagstuk
wordt niet als humanisties of
juridies vraagstuk gezien, maar
als een deel van de interna-
tionale klassestrijd.
De Heersers ageren daarbij
op verschillende nivo's;

- 1) nadat door de imperialis-
tiese politiek in de z.g.n.
3e wereld de levensvoorwaar-
den van miljoenen mensen
zijn vernietigd en door
honger en oorlog immense
vluchtelingenstromen op
gang zijn gezet, willen de

IRE ZELLEN

heersers nu een onkontroleerbare komst van vluchtelingen in de metropolen verhinderen. Daarin weer spiegelt zich de angst, "dat de arme massa's uit de trikontinentalen en zuidoepese bevolking op de door gastarbeiders voorafgegane routes volgen en hun aanspraak op leven en schadeloosstellingen hier massaal naar voren brengen".

- 2) "het vluchtelingenprobleem" dient de heersers als sociaalpolitiek experimenteerterrein: "de vluchtelingen dienen als manoeuvreermassa, waaraan het sociaal-technische instrumentarium aangeslepen, zowel als haar effectiviteitendoorvoering getest kan worden". (voor bepaalde delen van de bevolking ghetto's en kampen, bonnen voor levensmiddelen, dwangarbeid, bijzondere wetten, verbod op politieke activiteit, dat soort zaken worden hier slechts als kenmerkend genoemd).
- 3) een begrensde stroom van vluchtelingen en asielzoekers stelt de arbeidsmarkt goed-

kope werkkrachten ter beschikking. De ellendige economische en sociale levensomstandigheden van vluchtelingen maken hen een makkelijke prooi van geldwolven. Ze worden gedwongen, voor een hongerloon de hardste en meest smerige klusjes aan te nemen. Zeer winstgevend is ook de business van de pooiers met de dwangprostitutie van buitenlandse vrouwen.

- 4) voor de heersers dient het "asielvraagstuk" als middel om de klasse te splitsen. Door een racistiese hetze tegen vluchtelingen proberen politici en gelijkgeschakelde media de aandacht van de toenemende sociale ellende af te leiden. Demonstratief worden vluchtelingen, wiens onderdak in leegstaande huizen geen probleem zou zijn, in tentenkampen en bouwcontainers ondergebracht, om de indruk te wekken dat de toestroom anders niet meer te verwerken zou zijn. Hysteriese propaganda in de media wekt een openlijke pogrom-

stemming op, die als bodem moet dienen voor terroristiese aanvallen door neonazi's op huizen, waarin buitenlanders leven. Naar het oeroude devies van de heersers- verdeel en heers- moet een deel van klasse tegen het andere uitgespeeld worden. De angst voor werkloosheid, ellende en oorlogsgevaar moet verdrongen worden, de gerechtvaardigde haat tegen 't kapitaal moet afgewenteld worden, op hen die nog dieper in 't sociale moeras steken.

Vernieuwend en goed aan de akties vinden we, dat ze zich er niet toe beperken, de verantwoordelijken voor de instrumentalisering, uitbuiting en vervolging van de vluchtelingen aan te vallen, maar dat ze proberen, om met autonomen en sociaal-revolutionair links een discussie over het vluchtelingenvraagstuk te beginnen. Aan een produktieve discussie tussen guerilla en beweging heeft de laatste jaren al te veel gemaskeerd. Vaak werd

duidelijk dat de militante initiatieven in een vakuüm terecht komen, wanneer ze niet door links gepropageerd, meegenomen en politiek verder ontwikkeld worden.

Aan de andere kant stuit ook elke massabeweging op haar grenzen (die haar door de staat worden gesteld), wanneer zij niet ook perspectieven van een revolutionaire organisatie en illegale handelsmogelijkheden omsluit.

Dit sprakeloos naast elkaar voort vegeteren proberen de RZ met hun campagne te doorbreken, ze zien hun akties

ook als aanzet voor militant links en eisen ons ingrijpen op verschillende vlakken, om 't feitelijke verblijfsrecht voor alle vluchtelingen en immigranten te bewerkstelligen:

- * Kampagnes tegen de inkrimping van verblijfsvoorwaarden en levensomstandigheden van de vluchtelingen (buskaartjes drukken, tegoedbonnen inwisselen of zelf maken, supermarkten plunderen, gezondheidszorg opbouwen).

- * Netwerken voor de verdediging van vluchtelingen tegen racistiese aanvallen opzetten (telefoniese alarmlijsten).

- * Akties tegen dwangprostitutie en vrouwenhandel.

- * Kampagnes tegen dwangarbeid en lage lonen.

- * Ondersteuning van illegale structuren voor vluchtelingen (onderdak, identiteitspapieren).

- * Akties tegen razia's door de vreemdelingsmeris (bv. in 't openbaar vervoer) en tegen de dwangmatige herverdeling in de BRD.

- * Akties tegen de uitzetting van vluchtelingen (bv. op vliegvelden).

Deze voorstellen geven een raamwerk aan, waarin toekomstige mobiliserings en strijd gevoerd zou moeten worden.

Gezien de reële kracht en organisatiegraad van de beweging zijn de meeste voorstellen echter pure toekomstmuziek. Het vluchtelingen vraagstuk is tot nu toe nauwelijks een thema geweest bij militant links. Diskussies over wat 'klassenstrijd in de BRD betekenen kan, welke strategie we gezien de sterk sociaal-demokraties getinte arbeidersgroep aannemen moeten om ook ons op deze groep te betrekken, deze diskussies worden slechts in de kleinste groepen gevoerd. Continue kontakten met linkse organisaties van mensen in ballingschap bestaan nauwelijks. Wanneer we niet alleen bij op zich zelf staande akties willen blijven hangen, zouden we op dit punt onze huidige politiek moeten overwegen. De strijd voor het verblijfsrecht van vluchtelingen en emigranten is slechts samen met hen te voeren. Daarvoor is het noodzakelijk, een continue samenwerking met progressieve buitenlandse organisaties en mensen op te bouwen; sterker als vroeger moeten we proberen samen met de buitenlandse kameraden een anti-fascistische, anti-imperialistische praktijk op te bouwen, wat slechts door vele kleine stapjes verwezenlijkt kan worden: demo's samen te organiseren, manifestaties gezamenlijk opzetten, vluchtelingen bij hun gang door de burokratie en op zoek naar woonruimte te ondersteunen. Aan initiatieven geen gebrek.

Duizend kleine stapjes zouden de voorwaarde zijn om een politiek zoals die door de RZ wordt voorgesteld, succesvol aan te grijpen. Er is nog veel te doen.

Vraag-Geen antwoord

"Waarom we de chef van de vreemdelingenpolitie in West-Berlijn, Harald Hollenberg in de knieën hebben geschoten?"

Op 29-10-86 werd de chef van de berlijnse vreemdelingenpolitie voor zijn huis overvallen en door gerichte schoten in zijn knieën gewond.

Het kommando kon ongezien ontkomen. In de nacht daarvoor was bij het Lufthansa-kantoor in Köln een bom ontploft, die voor aanzienlijke schade zorgde. Beide aanslagen gaan op rekening van de RZ. De aanslag op Hollenberger was de

derde gewapende aanval die de RZ, die sinds 1972 bestaan, in dit land hebben ondernomen. Enkele jaren geleden werd eveneens in Berlijn een piketadvokaat in een proces tegen de beweging van de tweede juni in de knieën geschoten en in 1982 werd de toenmalige minister van economie Karry uit de deelstaat Hessen doodgeschoten.

In de RZ brochure over Startbahn West (een NATO-landingsbaan bij Frankfurt/Ramstein) van augustus '82 nemen ze mbt de actie tegen Karry een zelfkritiese positie in. Om dat alles nu naar voren te halen, zou hier ver te voeren. In deze bijdrage bevindt zich echter een opvallende passage, die ook bij de actie tegen Hollenberger geldigheid heeft:

"Daarbij blijft echter vaststaan, dat aktiedoel- en middel de toenmalige stand van de beweging mijlenver vooruit waren. Deze tegenstelling is echter niet zonder meer de reden voor de afwijzing van de actie op dat moment. Wat nodig was geweest, was echter een veel meer diepgaande en steekhoudende verklaring, die daarover duidelijkheid zou hebben verschaft waarom een dergelijke handelswijze voor noodzakelijk gehouden en uitgevoerd werd. Daarnaast had deze verklaring een verdergaand politiek konsept, zelfs was het maar in groffe lijnen, moeten bevatten. Een groep van de

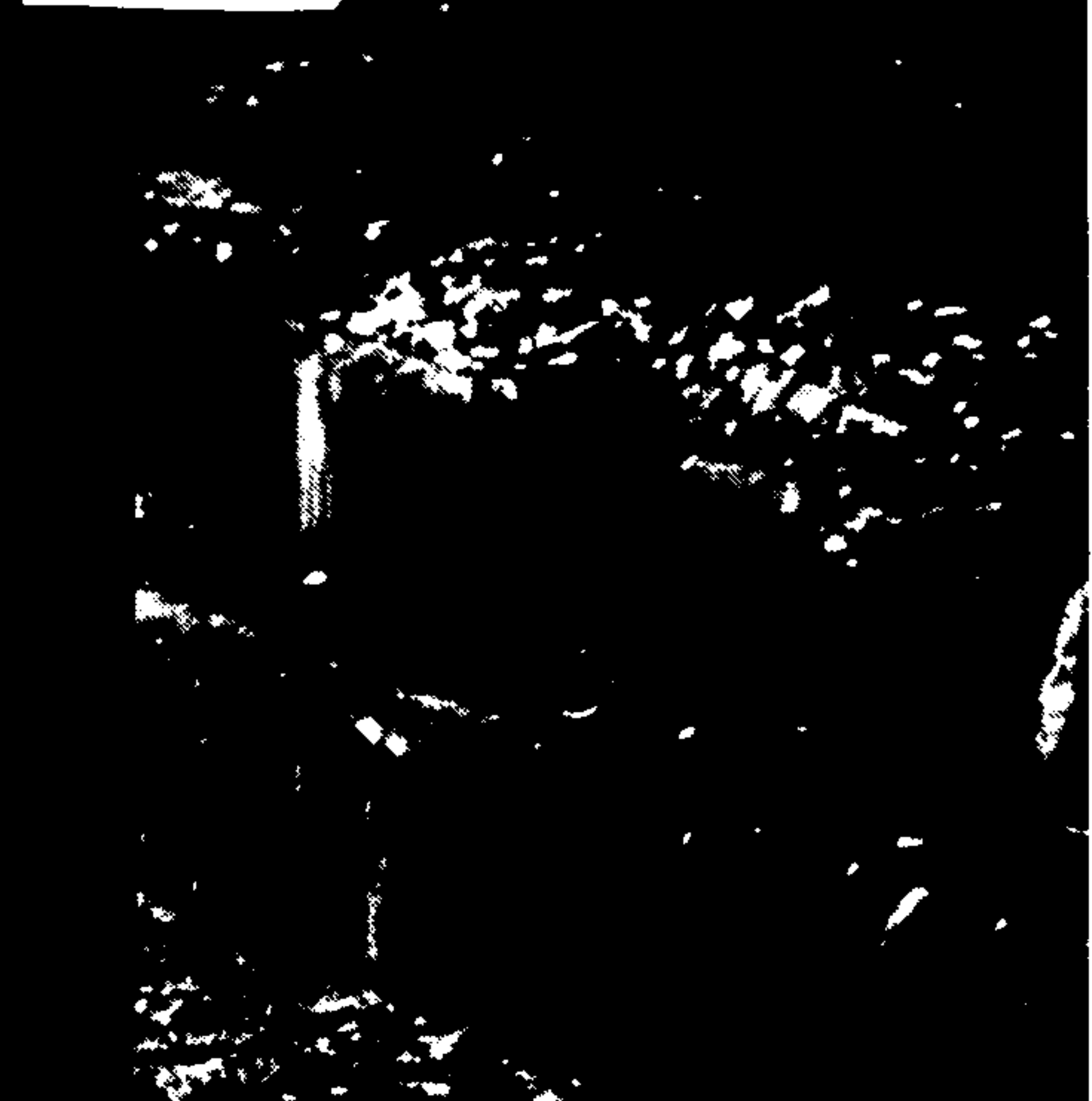

RZ had 'm eveneens slechts in de knieën willen schieten. De dodelijke afloop van de actie tegen Karry, die voor de onverbiddelijke doorvoering van grote projekten zoals het atoomprogramma (o.a. Hanau) en vooral de Startbahn West in Frankfurt verantwoordelijk was, zou slechts een vergissing zijn geweest.

Zonder het antwoord naar 't waarom van de actie tegen Hollenberger te willen geven, duiken nu weer onwillekeurig vragen op als: in welke samenhang staat deze actie met een sociaal-revolutionaire en anti-imperialistische beweging, die ook op het buitenlandersvraagstuk nog ontwikkeld moet worden?

Of: waarom hebben de RZ de chef van de vreemdelingenpolitie niet doodgeschoten?
Of: Is het überhaupt juist, in dit land mensen direkt gewapend aan te vallen?

De laatste vraag kunnen we niet in het algemeen beantwoorden. Het is echter belangrijk, deze vraag in samenhang met elke konkrete actie en de aktuele situatie te zien, ook omdat deze vraag veel mensen, die wij willen winnen, bezighoudt.

Uiteindelijk verbindt zich aan de geweldsvraag, ook de vraag naar een eigen revolutionaire moraal. De moraal van de onderdrukten, van hen, die het geweld van de heersers en machthebbers verachten. Daarom komt ook hier de vraag op, of het doel, dat de RZ met de schoten op de chef van de berlijnse vreemdelingenpolitie

wilde bereiken het middel, de uitvoering en het tijdstip van de aktie rechtvaardigen. Volgens ons kan het alleen maar het doel van de aktie geweest zijn, het apparaat van de macht, dat ede vluchtelingen en immigranten elke dag weer uitzet, vernederd of terroriseert onzeker te maken, om op de lange termijn hun verdediging te organiseren en hun feitelijk verblijfsrecht door te zetten.

Achter de buro's van de vreemdelingen- en sociale dienstkantoren zitten mensen, die hun misdaden vanachter hun buro doen, mensenjagers "in de verdedigingsstrijd tegen de overheersing door buitenlanders". De racistiese mobilisering heeft ook een effekt naar binnen toe, in het apparaat. De pogrom-atmosfeer tegen de buitenlandse bevolking, door politici en ambtenaren als Hollenberger geforceerd, doet de drempel zakken voor de lagere ambtenaren, voor elke burokraat, om tot uitzettingen te beslissen en geeft racisten in de repressieve ambtenarij een steun in de rug. Langs deze weg werd de voorwaarde voor massale deportaties bereikt, vooral van palestijnen en tamils. Mensen als Hollenberger maken daadwerkelijk deel uit van "de traditie van het strijdende bestuur" (als onderdeel in de totaaloorlog) zoals de nazi Heydrich het heeft gedefinieerd" (RZ) Natuurlijk heeft ook deze aktie zoals elke militante aktie een voorbeeldkarakter. Wanneer we daadwerkelijk zand in de machine van de macht willen zijn, kunnen we niet om de vraag van het revolutionaire geweld heen. De raden van Toezicht en Bestuur achter het glas van de chef-etages de politici en de kantoormisdadigers achter de muren van de represieve ambtenarij zijn verantwoordelijk. De strijd om de hoofden van de mensen winnen we echter alleen, waanneer we ons verzet op de maatschappelijke verhoudingen, de mesne in de metropolen, betrekken en niet vergeten uit onze eigen fouten te leren. Ondanks de verklaring, die veel vragen niet beantwoordt, hangt het van ons af, of de aktie tegen de chef van de vreemdelingenpolitie een bijdrage ertoe levert, een sociaal-revolutionaire en anti-imperialistische beweging op te bouwen.

Er heerst zo'n honderdmeterloop mentaliteit.

De volgende interviews werden met vluchtelingen gemaakt: we hebben aan latijns-amerikaanse en verscheidene turkse kameraden vragen gesteld.

Als voorzorgsmaatregel hebben we hun een andere naam gegeven. Om de interviews leesbaar te houden, hebben we ze samengevoegd, wat de indruk doet ontstaan dat

het een gezamenlijk gesprek betreft. Deze manier van werken leek ons gerechtvaardigd, omdat het niet om een representatieve enquete ging, maar omdat we wilden weten, wat buitenlandse kameraden denken van de verscherping van de buitenlandersrechten en de akties van de RZ, met wat voor houding of vanzelfsprekendheid ze hier strijden en wat ze van militant links denken.

Vr: hoe zien jullie je situatie hier in de BRD. Wat vinden jullie van de verscherping van het asylecht en de verslechtering van jullie levensvoorwaarden als buitenlanders.

Aysa: dat merken we steeds meer, we worden daar dagelijks door de duitse mensen mee gekonfronteerd. Dat is niet alleen een verscherping binnen het staatsapparaat, maar gaat veel dieper. 5 jaar geleden merkten we dat namelijk voorak door ambtenaren en de repressie van de staat tegenwoordig veel meer in het alledaagse leven. Dat is een aanscherping, die ze in de loop der tijd zo hebben doorgezet.

Vr: Bedoel je openlijk racisties gedrag door de bevolking?

Aysa: ja, ik denk dat dat vroeger ook al aanwezig was, maar omdat het nu gewoon door de sttat wordt ondersteund, daarom durven ze nu veel meer.

Yilmaz: We horen steeds vaker van landgenoten, dat ze in een heel moeilijke situatie zitten. Velen krijgen van de vreemdelingenpolitie expres geen verblijfsvergunning. Of als ze je er een geven, dan nemen ze steekpenningen, kado's uit Turkije aan. Dat hebben we al veel meegemaakt.

Aysa: Goed beschouwd, zit het hele ambtelijke apparaat hierachter, van de kleinste bediende tot de hoogste chef; dat ze geld of goud aannemen, is ook in Munchen duidelijk geworden.

Vr: Hebben jullie gehoord, dat de RZ de laatste tijd enige aanslagen op de vreemdelingenpolitie heeft gepleegd. Wat vinden jullie daarvan?

Yilmaz: Deze akties hebben in de turkse media grote aandacht gekregen. Eerst ervoeren we hiervan via een turkse uitzending in de WRD en dan ook uit turkse kranten. Natuurlijk hebben turkse arbeiders en vluchtelingen over deze akties gediskussieerd en velen vonden ze prima. Veel mensen hebben gezegd: dat moeten ze vaker doen, zodat de zwijnen ons niet meer zo slecht behandelen.

Aysa: Vooral merken ze dat ze niet meer zo alleen staan. Dat het niet alleen ons probleem is, dat ook Duitsers het probleem hebben opgevoeld. Als buitenlanders vinden we het bijzonder goed, dat een duitse groep de vreemdelingen dienst aanpakt. Wanneer de RZ met pamfletten en posters in het turks daarnaast nog propaganda zouden hebben gemaakt, dan zou het nog beter zijn geweest.

Yilmaz: Ik wil daar een onder-

scheid maken tussen 2 nivo's. Deze akties zijn juist, omdat buitenlandse arbeiders en vluchtelingen dag in, dag uit door de vreemdelingendienst onmenselijk worden behandeld. Ze vernederen ons vaak opzettelijk, om buitenlanders en vluchtelingen zo snel mogelijk naar hun geboorteland te doen terugkeren. Van vreemdelingendiensten gaan altijd druk en pogingen om je te kleineren uit. Als voorbeeld Köln, waar ze een jaar geleden een buurt binnenvielen na een vechtpartij in een turks café, waar vóornamelijk buitenlanders wonen. De smeris doorzocht zonder waarschuwing in opdracht van de vreemdelingendienst veel woningen en arresteerde honderden mensen. Een groot deel werd door de smeris in elkaar geslagen. Hetzelfde gebeurde ook in Mannheim.

Tot nu toe hebben veel duitse politieke partijen en groepen de buitenlander-problemen gethematiseerd, echter slechts met woorden aangepakt. Of ze hebben symposia georganiseerd, pamfletten uitgedeeld dan wel demonstraties opgezet. Daarnaast hebben ze tegen de onmenselijke behandeling, die we beleven niets gedaan. Daarom heb ik me als buitenlander en vluchteling over deze akties verheudd.

Aysa: Ik vind deze akties volkomen juist.

Cemal: De aanslagen zijn mij ter ore gekomen. Hoe ik ze vind? Dat kan ik niet zo eenvoudig in een paar woorden uitdrukken: goed of slecht, zo kan men het niet beoordelen. Eerst is het belangrijk te bepalen, welke akties werden doorgevoerd, hoe en waar, tegen welke instituten of personen. Zo kun je dat beoordelen. Bv. wanneer: we leven hier nu in de BRD in een situatie, waarin we tot zondebokken worden gemaakt. De asielzoekers worden als economiese vluchtelingen en vuile profiteurs naar voren gebracht, we hebben het hier zogenaamd beter als in andere landen, daarom zouden we hier naar toe zijn gekomen. We zouden parasieten zijn; dat wordt zo in de media en de bevolking besproken, een diskriminatie vindt plaats. Onder die omstandigheden moet je in verzet komen.

Het is bv. goed dat de kerk zegt, dat we ook mensen zijn, dat de kerk zicht tegen diskriminatie richt. Dat is ook een onderdeel van het verzet. Aan de andere kant worden ook andere dingen gedaan, protestakties, demonstraties etc. Maar principieel ben ik er niet tegen, dat men ook kiest voor militante vormen van verzet. Over het geheel genomen waren de akties van de RZ nodig.

Isabel: Deze akties vind ik in principe goed. Ik heb het altijd op de voet gevolgd. Het heeft me altijd geïnteresseerd, hoe dat gerechtvaardigd wordt en ik bemerk een spontane sympathie met deze akties. Wat ik graag zou willen,

dat informatie over de achtergronden en de rechtvaardiging meer ruimte zouden vinden. Het is een belangrijk gegeven om na te gaan, hoe het mogelijk zou zijn, deze akties meer duidelijk te maken. Ik heb bijvoorbeeld de ervaring opgedaan, dat veel mensen, met wie ik erover gepraat heb, verrast waren, maar wanneer ze weten waarom het gebeurt zijn ze ervoor en ondersteunen het, dit betekent dat het belangrijk is de doelstellingen en samenhang van de akties meer bekendheid te geven.

Vr. Wat vinden jullie van de aktie tegen de chef van de Berlijnse vreemdelingenpolitie?

Cemal: Ik denk, dat 't politieke effect van deze aktie belangrijk is, dat houdt in, dat men achteraf zegt, kijk me nou eens aan, wat die lui gedaan hebben, waarom hebben ze op die ambtenaar van de vreemdelingenpolitie geschoten. Het zal de mensen aan 't denken zetten, waarom die nou juist dat zo opeens doen, nu onze toestand zo onder druk is gezet. Wanneer ze op zulke vragen gebracht worden, dat is toch het belangrijkste effect van zulke akties. Ik denk bij mezelf, dat in zo'n kleine provinciestad de ambtenaar best wel nadenkt over de shit die hij doet: "Ik ga met de mensen om als vuil, misschien overkomt mij ook zoiets?" Die denken toch, zolang niemand wat zegt of doet: "die buitenlanders zijn toch tevreden, ze komen, ook al zeggen wij dat ze moeten oprotten, wat hebben jullie hier te zoeken. Niemand doet z'n mond open, wat zal ik me daar dan zorgen over maken?".

Isabel: Met die knieschoten heb ik geen probleem, wanneer zo een verwond of gedood wordt. Ik voel een spontane sympathie ook wanneer alle fascistische ter wereld worden doodgeschoten. Maar ik vraag me af, of deze aktie tegen Hollenberg, niet politiek een slechte werking heeft. Of ze niet de onzekerheid en de angst, de racistische en fascistische tendenzen aanwakkert bij mensen, die zeggen: "verschrikkelijk, deze terroristen. Ze moeten allemaal tegen de muur gezet worden."

De staat zou via deze reacties kunnen rekenen op de sympathie bij mensen. Ik kan me nog herinneren, dat na de akties van de

RAF tegen Buback en Schleyer een vloedgolf van huiszoekingen en moorden op leden van de RAF plaatsvond: de media hebben het probleem zo gestuurd en gemanipuleerd, dat de 62 miljoen mensen in dit land ook werkelijk geloofden, dat hun veiligheid van die paar mensen van de RAF zou afhangen. Het bewijst helaas dat de heersers heel erg slim zijn. Ik weet dat deze figuur in Berlijn werkelijk een zwijn is. Maar in mijn fantasie zou ik het me kunnen voorstellen, dat het beter was geweest hem te ontvoeren voor een paar dagen. Dan 'm te verhoren, dat alles op te nemen, foto's maken en vervolgens al dat materiaal in de openbaarheid brengen. Na een paar dagen zou je 'm dan weer vrij kunnen laten. Dat zou meer doeltreffend en verstandiger zijn geweest en zou zich van terroristische akties onderscheiden.

Vr. Vind je het ook juist, zo'n figuur als Hollenberg in de knien te schieten?

Yilmaz: Dat is voor mij een heel goede aktie, omdat deze aktie voor de ambtenaren van de vreemdelingendiensten een les is, misschien passen ze nu beter op.

Vr. Jullie leven als politieke vluchtelingen in de BRD. Hoe zien jullie je strijd hier en waar zien jullie aanknopingspunten voor jullie verzet?

Cemal: Dat is een lang verhaal. De strijd heeft geen grenzen. Ik ben dus niet voor altijd hier. Ik kom uit een ander land, waar ik ben opgegroeid, waar ik de wereld heb leren kennen, waar ik de mensen heb leren kennen, de maatschappij waar ik bepaalde waardes kende en ben opgevoed. Dit land, haar waardes en cultuur, daar heb ik een stempel van meegekregen. Ik kan nu niet zo even makkelijk zeggen, dat ik nu hier in dit land ben en hier vecht. Wanneer ik dat zou zeggen zou ik me zelf voor de gek houden. Ik neem weliswaar deel aan activiteiten zoals bv de strijd tegen kerncentrales, maar ik geloof dat dat zo'n kwestie van identificatie is. Ik kan me niet met het politieke leven, de strijd hier, slecht identificeren. Hier wordt ik niet als normale burger beschouwd, ook juridisch gezien tel ik niet mee, ik mag me niet eens politiek actief opstellen. Een andere kwestie is, dat ik

ook door linkse mensen in Duitsland, niet als een van hen wordt beschouwd, maar als buitenlander, als arme buitenlander: "Hen zou je toch moeten helpen, ze hebben het niet zo makkelijk als wij, daar zouden we wat aan moeten doen, zodat ze zich beter kunnen ontwikkelen" etc.

Over 't geheel genomen worden we als mens niet geaccepteerd. We worden niet serieus genomen. Dat we mensen zijn, die nou eenmaal andere ervaringen, een andere levensbeschouwing hebben, als de mensen hier.

Yilmaz: Ik word in Turkije politiek vervolgd en daarom ben ik naar Duitsland gegaan. Ik zal hier verder vechten voor de democratie in Turkije. Maar ik zie ook dat de Turkse en Duitse staat zeer nauw samenwerken. Turkse vluchtelingen worden hier precies zo vervolgd als daar.

Daarom moeten politieke vluchtelingen ook tegen de onrechtvaardige toestanden hier strijden. We weten dat de Turkse consulaten heel nauw samenwerken met de vreemdelingendiensten hier en gezamenlijk vluchtelingen vervolgen. Ze wisselen onderling informatie uit. De Duitse ambtenaren zouden 't liefst allen die hier politiek actief zijn, uitwijzen.

Aysa: Daarom is 't zo belangrijk dat men hier ook wat doet. De laatste tijd vallen Duitse fascistische ons nog openlijker aan, omdat de Duitse staat deze groepen tolereert. In Berlijn hebben fascistische vluchtelingenkampen aangevallen en de politie deed er niets aan. Dat toont aan, dat buitenlanders en vluchtelingen nu meer moeilijkheden hebben. Dat is voor ons heel erg van belang: omdat buitenlanders en vluchtelingen van de

staat geen bescherming krijgen, moeten ze zichzelf verdedigen. Dat betekent tegen duitse fascist en tegen duitse smerissen, tegen smeristerreuzer gezamenlijk vechten. Dat is een heel belangrijke kwestie.

Vr. Hoe zie jij dat? Zie je je strijd in de eerste instantie als strijd tegen de diktatuur in je geboorteland, of als internationale strijd tegen sexismen en imperialisme?

Isabel: Toen ik hierheen kwam, heb ik me vooral met solidariteitswerk voor latijns-amerika bemoeid. Er waren toen nog veel solidariteitskomitees voor latijns-amerika, later vooral voor nicaragua. In de loop der tijd kreeg ik echter steeds meer problemen met dit werk. Tegenwoordig zie ik de strijd toch iets anders. Voor mij staat het zgn. vrouwenvraagstuk heel centraal. Dit komt naar mijn idee veel te kort. Dezelfde ervaring had ik ook in latijns-amerika, binnen de vakbonds- en studentenbeweging, ook in het buitenland. Ik bedoel, hoe miniem de samenhang tussen seksisme, patriarchaat, klasse, imperialisme en het geweld überhaupt aan de orde komt. Daarom ben ik tegenwoordig voornamelijk binnen vrouwen-initiatieven georganiseerd. We proberen op het nivo van ons dagelijks leven politiek te voeren. Ik heb me jarenlang beziggehouden met politiek te voeren voor doelen, die veraf staan en weinig oog gehad voor de alledaagse toestand van mensen en met name vrouwen. Tegenwoordig is dat voor mij een belangrijk aanknopingspunt; het structurele geweld überhaupt, het seksistische geweld tegen vrouwen, het geweld binnenshuis, op school, binnen de partij, het geweld op straat, verkrachting en het geweld sowieso.

Geweld tegen vrouwen is een wezenlijk onderdeel van de structuur van de maatschappij. De kapitalistische maatschappij, de patriarchale maatschappij baseert zich op seksisme, op verdringing van 't geweld tegen vrouwen. Dat is een zuil waarop hij staat. Wanneer we kijken naar vrouwenarbeid; het is geen toeval, dat vrouwenarbeid in de wereld onzichtbaar lijkt, er wordt geen rekening mee gehouden, niet als maatschappelijke arbeid gezien en dus ook niet betaald. Dit probleem kun je niet oplossen binnen het kader van de gelijkberechtiging. Dat zou doen voorkomen alsof het geweld tegen vrouwen een marginaal probleem is; een randprobleem, dat zich door een simpele fifty-fifty basis laat oplossen.

Er bestaat een verband tussen 't geweld tegen vrouwen hier en de uitbuiting van mensen in de 3e wereld. Onteigening, ontvreemding, verkrachting, plunderingen. Alles weghalen en hierheen brengen. Uitgebuit,

verkracht, uit hun midden weggenomen, wat nuttig is, voor de reproductie van de mannelijke arbeidskracht. Er bestaan samenhangen. Daarom is 't voor mij tegenwoordig in de politiek ook belangrijk zulke samenhangen ook te zien. Ze niet meer te verzwijgen, maar bloot te leggen; deze zgn. geheimen uit het dagelijks leven.

Vr. Welke problemen hebben jullie met de linkse mensen hier en welke verwachtingen hebben jullie in 't bijzonder van het buitenparlementaire verzet en de autonomen?

Isabel: Mijn eis aan de autonomen aan links überhaupt is, dat ze zulke samenhangen moeten inzien. Het is onmogelijk je voor de strijd in nicaragua in te zetten, zonder in acht te nemen, hoe de strijd hier kan worden doorgevoerd. Ik verwacht allereerst een consequente opstelling tegenover het geweldsvraagstuk, het klassevraagstuk, het racismevraagstuk en het vrouwenvraagstuk, omdat ik geloof, dat dat centraal staat, wanneer we proberen politiek te voeren. Waar zijn de overeenkomsten, de verbanden tussen het geweld van de staat en het geweld tegen de zgn. 3e wereld?

Heel belangrijk vind ik, zoals ik al heb gezegd, het bepalen van de standpunten m.b.t. het zgn. vrouwenvraagstuk. Het betreft niet alleen vrouwen, maar de hele maatschappij, de mannen. Vrouwenvraagstuk betekent dan ook mannenvraagstuk.

Het probleem word dan ook niet opgelost door 't toevoegen van de vrouwelijke uitgangen aan 't einde van de woorden, hoewel ik dat belangrijk vind. Wanneer ik bv. politieke stukken lees, waarin ik alleen mannelijke uitgangsvormen zie, dan bemerk ik hetzelfde. Hoe kan ik erop rekenen, dat met al dat andere ook rekening wordt gehouden, als dit al niet eens telt.

Vervolgens vind ik het racismevraagstuk belangrijk. Wat houdt alledaags racisme in, welke racistiese vooroordelen draag ik met me mee, wanneer ik bijv. met buitenlandse groepen werk, met vrouwen en mensen uit andere landen? In dit land waarin de mensen met racisme zijn opgegroeid, speelt dit aspect een bijzondere rol. Wanneer links zich met deze vragen bezig zou houden, dan is dat een goede voorwaarde om überhaupt internationalistische politiek te voeren. Politiek niet van bovenaf, dat zijn we al duizend keer tegengekomen. Typies patriarchale politiek, die met andere volken probeert samen te vechten, wanneer er niet zo'n hoeveelheid arrogantie in zou zitten, dat zgn. Euro-centrisme.

Aysa: Ik verwacht meer continue politieke samenwerking binnen de linkse duitse groepen. Wanneer ik als buitenlandse in een duitse groep kom, dan bemerk ik geen gezamenlijk gevoel, geen verbondenheid. Ze zijn zo opgesplitst, dat aan 't einde van discussies, niet dat eruit komt wat ze nastreefden. Er zijn verschillende groepen zoals vrouwenbeweging, anti-imperialisten, autonomen, maar ze putten elkaar onderling uit. Het is ook een ziekte om uit te flippen over wat er in de media staat - vandaag de éne gebeurtenis waarop veel mensen zijn gemobiliseerd, 2 weken later is daar al niks meer van over.

Yilmaz: Er heerst zo'n honderdmetersprintmentaliteit, korte inspanning en dan niets meer. Maar politieke strijd is veel eerder een marathonloop, links heeft duidelijk een programma nodig.

Cemal: Autonoom links moet hier eerst maar eens van zich doen spreken, die moeten ergens voor staan en wat laten zien. Men kan toch niet naar ze gaan zoeken, ze zouden duidelijk moeten maken: "wij pakken dat zó en zó aan en dat is ons alternatief". Dan zouden buitenlanders zich ook daarvoor interesseren en contact willen zoeken. Wanneer men zich als politieke groep ziet, zou men ook het lef moeten hebben te zeggen: aan deze maatschappij bevalt ons dát en dát niet en moet veranderen of het moet in zijn geheel afgeschaft worden, zo moet het lopen. De alternatieven voor de huidige maatschappij en haar structuren zouden duidelijk moeten worden gesteld en getoond.

vertaling van **frontline**

den haag/den haag/den haag/den

Zaal 4, Buitenom 214

Videos:

Alle avonden aanvang 23.00 uur.

- 6 juli. Anti-reagan demo, Berlijn
- 7 juli. Spaanse revolutie dl. 1.
- 8 juli. Stilte rond Christine M. (o.v.b.)
- 13 juli. Borssele + Mariënburcht (o.v.b.)
- 14 juli. Spaanse revolutie dl. 2.
- 15 juli. Meaning of Life. Monty Python (o.v.b.)

Zuiderpark, zuiderpark
zo. 28 juni. Parkpop ZONDER
HOLY JOES

rotterdam/rotterdam/rotterdam/rotte

De Bunker, Boompjeskade 11

10 juli. DE ZOLDERSPOKEN
Rotterdamse hardcore op z'n best!?
Tot ons jolijt en anders spijt
neemt onze band een live demo op.
Support act: Angst of das Bretels.
Aanvang 10 uur.
Demo's zijn die avond te bestellen
à 6 gulden plus 1,50 portokosten
of later bij de bandleden.

delft/delft/delft/delft/delft/delft/del

De Eland, Burgwal 45-47

- 1 juli. Roots
aanvang 21.00 uur.
- 3 juli. DISKO
aanvang 21.00 uur.
- 4 juli. Wasted Pinguins (prettig
gestoord)
aanvang 23.00 uur.
- 5 juli. Verrassing.
aanvang vaag.
- 8 juli. Wild Groovy & Wil Cats
aanvang 21.00 uur.
- 10 juli. Disko
aanvang 21.00 uur.
- 11 juli. Simply Pop - Diskospecial
aanvang 21.00 uur.

Filmhuis, Kromstraat 27

2 t/m 8 juli 21.00 uur

- do. 2 t/m wo. 8 juli 21.00 uur
vr. en za. ook 23.00 uur.
Mona Lisa-Neil Jordan (GBR. '86)
- do. 9 t/m wo. 15 21.00 uur
vr. en za. ook 23.00 uur.
Suspicion - A. Hitchcock (USA '41)

leiden/leiden/leiden/leiden/leiden/

Het Slachthuis, Breesstraat 19

za. 27 juni ANC-benefiet met:

- ANAL TERROR
- RIEKBOOIS
- RAZENDE ROELAND
- MOLES HILL
- BLACK SPOT
- BLATANT JOBS
- XIXI

